

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2015. június 25.*

„Állami támogatások — Exporthitel-biztosítás — Közvállalkozás által a leányvállalatának nyújtott viszontbiztosítási fedezet — A leányvállalat veszteségeinek fedezete érdekében nyújtott tőkejuttatások — Az állami támogatások fogalma — Az államnak való betudhatóság — A magánbefektető kritériuma — Indokolási kötelezettség”

A T-305/13. sz. ügyben,

a **Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE)** (székhelye: Róma [Olaszország]),

a **Sace BT SpA** (székhelye: Róma),

(képviselik őket: M. Siragusa és G. Rizza ügyvédek)

felpereseknek,

támogatja őket:

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fiorentino avvocato dello Stato)

beavatkozó,

az **Európai Bizottság** (képviseli: G. Conte, D. Grespan és K. Walkerová, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

az Olaszország által a [Sace BT SpA] vállalat javára 2004-ben és 2009-ben végrehajtott SA.23425 (11/C) (korábbi NN 41/10) intézkedésekről szóló, 2013. március 20-i 2014/525/EU bizottsági határozat (HL 2014. L 239., 24. o.) megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hetedik tanács),

tagjai: M. van der Woude elnök (előadó), I. Wiszniewska-Bialecka és I. Ulloa Rubio bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. december 9-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: olasz.

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A felperesek, a Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE) és kizárólagos tulajdonában lévő leányvállalata, a Sace BT SpA az exporthitel-biztosítási ágazatban, vagyis az Európai Unión belül, valamint számos harmadik országgal végrehajtott műveleteket finanszírozó exporthitelekkel összefüggő kockázatok biztosításának ágazatában működnek.

Az exporthitel-biztosításról szóló közlemény

- 2 Az Európai Közösségek Bizottsága 1997. szeptember 19-én, az [EUMSZ 108. cikk (1) bekezdésével] összhangban közleményt címzett a tagállamokhoz [az EUMSZ 107. cikknek] és [az EUMSZ 108. cikknek] a rövid lejáratú exporthitel-biztosításra történő alkalmazásáról (HL C 281., 4. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 147. o.; a továbbiakban: exporthitel-biztosításról szóló közlemény). E közleményt – amelyet a tagállamokhoz címzett 2001. évi (HL C 217., 2. o.) és 2005. évi (HL C 325., 22. o.) közlemények módosítottak – 2012. december 31-ig kellett alkalmazni, miután annak alkalmazási idejét módosította a 2010. évi közlemény (HL C 329., 6. o.). E közlemény 4.2. pontjában a Bizottság az EK-Szerződés 93. cikkének (1) bekezdése (amelynek helyébe az EK 88. cikk (1) bekezdése, majd az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdése lépett) alapján felhívta a tagállamokat, hogy a piacképes kockázatokra vonatkozó exporthitel-biztosítási rendszereiket akként módosítsák, hogy az exporthitel-biztosítással foglalkozó magánjogi vagy közjogi szervezetek e kockázatokot illetően a továbbiakban ne részesülhessenek olyan állami támogatásokban, amelyeket többek között a következő formákban nyújtanak: hitelfelvételre vagy veszteségekre nyújtott állami kezességvállalás, piacgazdasági magánbefektető számára elfogadhatatlan körülmények alapján nyújtott tőkejuttatások, vagy az állam által akár közvetlenül, akár közvetetten – állami vagy az állam támogatásával működő másik exporthitel-biztosító szervezet útján – nyújtott olyan viszontbiztosítási szolgáltatások, amelyeket a magán- viszontbiztosítási piacnál kedvezőbb feltételek mellett nyújtanak.
- 3 A piacképes kockázatot az exporthitel-biztosításról szóló, a 2001. évi közleménnyel módosított közlemény 2.5. pontjának első bekezdése akként határozta meg, hogy az „a mellékletben felsorolt országokban letelepedett állami és nem állami adósokkal kapcsolatos kereskedelmi és politikai kockázat. Ezekre a kockázatokra nézve a leghosszabb kockázati futamidő (vagyis a gyártási időtartam és a hitel futamideje a Berni Uniónak megfelelő rendes kezdőponttal és a szokásos hitelfeltételekkel) két évnél rövidebb”. Az exporthitel-biztosításról szóló, a 2001. évi közleménnyel módosított közlemény 2.5. pontjának második bekezdése ezenkívül pontosítja, hogy „[a] többi kockázatot (azaz a katasztrófakockázatokat [...] és a mellékletben nem szereplő országokkal kapcsolatos kereskedelmi és politikai kockázatokat) még nem tekintik piacképesnek”. A piacképes kockázatú országok listáján szerepel az Európai Unió valamennyi tagállama, valamint az OECD bizonyos országai.

A SACE

- 4 Mielőtt 2004-ben részvénytársasággá alakult volna, a SACE az olasz közjog hatálya alá tartozó szervezetként, az istituto SACE-ként működött. Az istituto SACE 1998-ban, az exporthitel-biztosításról szóló közlemény 4.2. pontjának (lásd a fenti 2. pontot) való megfelelés érdekében a közvetlen biztosítási szerződések tekintetében beszüntette a piacképes kockázatokkal kapcsolatos biztosítási tevékenységét.
- 5 A SACE 2004-ben részvénytársasággá alakult át, amelynek az olasz Gazdasági és Pénzügyi Minisztérium (a továbbiakban: GPM) volt az egyetlen részvényese. Később, 2012 novemberében a SACE-t felvásárolta a Cassa depositi e prestiti, amely 70%-ban a GPM irányítása alatt álló olasz közjogi szervezet.

- 6 Az alapszabálya 4. cikkének (1) bekezdése szerint a SACE társasági tevékenységét a politikai kockázatok, a katasztrófakockázatok, a gazdasági, kereskedelmi és átváltási kockázatok, valamint azon további kockázatok biztosítása, viszontbiztosítása, együttbiztosítása és az ilyen kockázatokra vonatkozó kezességvállalás képezi, amelyeknek az olasz gazdasági szereplők, valamint a hozzájuk kapcsolódó vagy az irányításuk alatt álló társaságok a külföldre irányuló tevékenységükkel és az olasz gazdaság globalizációjával összefüggésben ki vannak téve. Az említett alapszabály 4. cikkének (2) bekezdése szerint a SACE tevékenységét képezi ezenkívül az is, hogy piaci feltételek mellett és az uniós szabályozás tiszteletben tartásával egyes külföldi vállalkozásoknak biztosítási garanciákat és fedezetet nyújtson olyan műveletekkel összefüggésben, amelyek a globalizáció, a gazdasági biztonság, valamint az olaszországi termelési és foglalkoztatási folyamatok élénkítése szempontjából stratégiai jelentőségűek az olasz gazdaság számára.
- 7 A módosításokkal a 2003. november 24-i 326. sz. törvénnyé átalakított, 2003. szeptember 30-i 269. sz. törvényerejű rendelet – amelynek 6. cikke tartalmazza az istituto SACE 2004. január 1-jétől kezdve részvénytársasággá történő átalakítására vonatkozó rendelkezéseket (lásd a fenti 4. pontot) – az érintett piac fejleményeit figyelembe véve megállapította a SACE által végzett műveletek körét.
- 8 E tekintetben a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (12) bekezdése feljogosítja a SACE-t különösen arra, hogy bizonyos feltételek mellett a piacképes kockázatok ágazatában működjön. E cikk ugyanis többek között a következőképpen rendelkezik:

„A SACE SpA az uniós jogban meghatározottak szerint végezhet piacképes kockázatok biztosításával és azokra vonatkozó kezességvállalással kapcsolatos tevékenységet. A jelen bekezdés szerinti tevékenységeknek elkülönített könyveléssel kell rendelkezniük az állami kezességvállalás előnyeiben részesülő tevékenység tekintetében, vagy részvénytársaságot kell létrehozni e célból. Az utóbbi esetben a SACE SpA részesedése egy ilyen vállalatban nem lehet 30%-nál kisebb [és bizonyos korábban elkülönített alapok] nem használhatók fel a vállalat tőkéjének jegyzéséhez. [A piacképes kockázatok biztosításának tevékenysége] állami kezességvállalás előnyeiben nem részesülhet.”

- 9 A SACE alapszabálya 5. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az uniós szabályozás által nem piacképesként meghatározott kockázatok biztosítása, együttbiztosítása és az ilyen kockázatokra vonatkozó kezességvállalás ágazatában gyakorolt tevékenység során e társaság által vállalt kötelezettségekre a hatályos szabályozás alapján állami kezességvállalás vonatkozik. Ugyanezen rendelkezés kimondja, hogy az állami kezességvállalás alá tartozó tevékenységekről a Comitato interministeriale per la programmazione economica (Minisztériumközi Gazdasági Ütemezési Bizottság, a továbbiakban: CIPE) határoz, összhangban az 1977. május 24-i 227. sz. olasz törvény értelmében a SACE-re alkalmazandó kezességvállalás újraszabályozásáról szóló, 1998. március 31-i 143. sz. törvényerejű rendelet rendelkezéseivel. A 143. sz. törvényerejű rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerint a SACE által végezhető műveleteket és az általa vállalható kockázatok kategóriáit a CIPE-nek kell meghatároznia. Ezenkívül e törvényerejű rendelet 8. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a CIPE minden évben legkésőbb június 30-ig megtárgyalja a SACE biztosítási kötelezettségvállalásainak előzetes tervét. Az állami költségvetés jóváhagyásáról szóló törvény meghatározza a kezességvállalásban részesülő kötelezettségvállalások általános határértékeit, különbséget téve a kezességvállalások között aszerint, hogy azok időtartama huszonnégy hónap alatti vagy azt meghaladó.
- 10 A SACE alapszabálya 5. cikkének (2) bekezdése kizárja az állami kezességvállalás köréből a SACE által a piacképes kockázatok biztosítása és az ilyen kockázatokra vonatkozó kezességvállalás ágazatában végzett tevékenységeket. E cikk akként rendelkezik, hogy e társaság az említett tevékenységeket vagy elkülönített könyvelés mellett, vagy pedig akként gyakorolhatja, hogy e célból részvénytársaságot hoz létre.

A Sace BT

- 11 2004-ben, a fenti 8–10. pontban felidézett jogi háttér mellett a SACE úgy határozott, hogy különálló jogalanyként létrehozza a leányvállalatát, a Sace BT-t annak érdekében, hogy ily módon elkülönítse az exporthitel-biztosításról szóló közlemény értelmében vett „piacképes kockázatok” kezelését. A Sace BT-t 100 millió euró jegyzett tőkével alapították, amelyet teljes egészében a SACE finanszírozott. Ezenkívül a SACE 5,8 millió euró összegű tőke-hozzájárulást nyújtott a Sace BT tartalékaihoz.
- 12 A Sace BT alapszabálya 2. cikkének (1) bekezdése szerint a Sace BT társasági tevékenysége mind Olaszországban, mind pedig külföldön valamennyi kártípusra kiterjedő biztosításból és viszontbiztosításból áll, az egyedi engedélyekben megállapított korlátok között. Az említett alapszabály 15. cikkének (3) bekezdése szerint az igazgatótanács tagjait a közgyűlés nevezi ki és menti fel. Ezen alapokmány 17. cikke szerint a Sace BT vezetése kizárólag az igazgatótanács tagjainak feladata.
- 13 Az Olaszország által a [Sace BT SpA] vállalat javára 2004-ben és 2009-ben végrehajtott SA.23425 (11/C) (korábbi NN 41/10) intézkedésekről szóló, 2013. március 20-i 2014/525/EU bizottsági határozatból (HL 2014. L 239., 24. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat) kitűnik, hogy a releváns időszakban a Sace BT tevékenységei három tengely körül csoportosultak: a „hitelbiztosítási” ágazat (2011-ben a biztosítási díjak 54%-a), a „kezeségi biztosítási” ágazat (30%) és az építési kockázatokkal kapcsolatos egyéb területekre vonatkozó ágazat (13%).
- 14 A „hitelbiztosítási” ágazat keretében a Sace BT az exporthitel-biztosításról szóló közlemény értelmében vett piacképes kockázatokkal kapcsolatos rövid lejáratú exporthitel-biztosítás területén tevékenykedett. A társaság többek között az Olaszországban végrehajtott műveletekre vonatkozó hitelbiztosítást (belföldi kereskedelmi műveletek biztosítása) kínált. Másfelől a Sace BT a termékinálatának egy kis részét továbbra is a rövid lejáratú nem piacképes kockázatok ágazatára fordította (lásd a megtámadott határozat (22) preambulumbekkezdésében az 1. táblázatot). A megtámadott határozat megjegyzi, hogy az olasz hatóságok által közölt információk szerint e tevékenységet – a többi tevékenységhez hasonlóan – piaci feltételek mellett és állami kezességvállalás nélkül gyakorolták.

A közigazgatási eljárás és a megtámadott határozat

- 15 Miután 2007 júniusában panaszt nyújtottak be hozzá, a Bizottság előzetes vizsgálatot indított azon esetleges állami támogatásokkal kapcsolatban, amelyek a SACE által a Sace BT javára végrehajtott különböző intézkedésekből származhatnak. A Bizottság 2011 februárjában az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése alapján hivatalos vizsgálati eljárást indított a Sace BT javát szolgáló alábbi négy intézkedéssel kapcsolatban:
 - a jegyzett tőke formájában 2004. május 27-én nyújtott, 100 millió euró összegű kezdőtőke-juttatás, valamint a tartalékokhoz nyújtott, 2004. május 27-i 5,8 millió euró összegű tőke-hozzájárulás (a továbbiakban: első intézkedés);
 - a 2009. év piacképes kockázatai tekintetében 2009. június 5-én nyújtott és a kockázatoknak a piacon működő harmadik szereplők által nem fedezett (74,15%-ra becsült) részére vonatkozó nemarányos viszontbiztosítás (a továbbiakban: második intézkedés);
 - 2009. június 18-án nyújtott, 29 millió euró összegű tőke-hozzájárulás (a továbbiakban: harmadik intézkedés);
 - 2009. augusztus 4-én nyújtott, 41 millió euró összegű tőke-hozzájárulás (a továbbiakban: negyedik intézkedés).

- 16 E négy intézkedés közül egyiket sem jelentették be a Bizottságnak, mivel az olasz hatóságok úgy ítélték meg, hogy egyrészt ezek az intézkedések nem voltak betudhatók az államnak, másrészt pedig megfeleltek a piacgazdasági magánbefektető kritériumának.
- 17 A hivatalos vizsgálati eljárás végén, 2013. március 20-án a Bizottság elfogadta a megtámadott határozatot.
- 18 Annak érdekében, hogy a szóban forgó intézkedések olasz államnak való betudhatóságát bizonyítsa, a Bizottság a megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésében olyan általános ismérvekre támaszkodik, amelyek a következőkre vonatkoznak: a SACE igazgatótanácsának tagjai és az olasz állam közötti szervezeti kapcsolatokra; arra a körülményre, hogy a SACE nem piaci feltételek mellett gyakorolja a tevékenységeit, valamint arra, hogy a törvény szerint a SACE-nek legalább 30%-os részesedéssel kell rendelkeznie a Sace BT tőkéjében. Ezenkívül a megtámadott határozat (178) preambulumbekzdésében a Bizottság az ezen intézkedések elfogadása során a SACE igazgatótanácsának tagjai által tett nyilatkozatokból álló specifikus valószínűsítő körülményekre hivatkozik.
- 19 Az előny fennállását illetően a Bizottság a megtámadott határozat (127)–(130) preambulumbekzdésében mindenekelőtt úgy véli, hogy a második intézkedés előnyt biztosít a Sace BT-nek, mivel egy magán- viszontbiztosító nem vállalta volna, hogy a SACE által megadott feltételek mellett ilyen magas viszontbiztosítási fedezetet nyújtson a Sace BT-nek. Ezt követően, a harmadik és a negyedik intézkedést illetően a Bizottság a megtámadott határozat (132)–(168) preambulumbekzdésében úgy véli, hogy a SACE nem úgy járt el, mint egy körültekintő magánbefektető. A Bizottság elsődlegesen azt állítja, hogy e társaság nem végezte el a szóban forgó tőke-hozzájárulások jövedelmezőségének előzetes értékelését. A teljesség kedvéért a Bizottság kiegészítő jelleggel lefolytatja e két intézkedés jövedelmezőségének visszamenőleges elemzését, és arra a következtetésre jut, hogy egy magánbefektető előnyösebbnek ítélte volna, ha hagyja csődbe menni a leányvállalatot, mint hogy további 70 millió euró tőkeinjekciót nyújtson neki.
- 20 A megtámadott határozat 1. cikkében a Bizottság megállapítja, hogy az első intézkedés, vagyis a kezdőtőke-juttatás és a tartalékokhoz való hozzájárulás – amelyek mértéke összesen 105,8 millió euró – nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak. Ezzel szemben jogellenes és a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül a másik három intézkedés (a továbbiakban: vitatott intézkedések), vagyis a 74,15% mértékű nemarányos viszontbiztosítás, amely 156 000 euró támogatási elemet tartalmaz (a megtámadott határozat 2. cikke), valamint a két tőke-hozzájárulás, amelyek mértéke 29 millió, illetve 41 millió euró (a megtámadott határozat 3. és 4. cikke).
- 21 A megtámadott határozat 5. és 6. cikke értelmében az olasz hatóságok kötelesek a fent említett támogatásokat kamatos kamatokkal együtt haladéktalanul visszatéríttetni a Sace BT-vel; gondoskodni arról, hogy a megtámadott határozatot a közlésétől számított négy hónapon belül végrehajtsák, e közléstől számított két hónapon belül pedig bejelenteni a Bizottságnak többek között a visszatérítendő teljes összeget, a már visszatérített összegeket, valamint a megtámadott határozatnak való megfelelés érdekében tett vagy tervezett intézkedéseket.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 22 A Törvényszék Hivatalához 2013. június 3-án benyújtott keresetlevelükkel a felperesek előterjesztették a jelen keresetet.
- 23 A Törvényszék Hivatalához 2013. július 4-én benyújtott beadványában az Olasz Köztársaság kérte, hogy a jelen eljárásban beavatkozóként részt vehessen a felperesek kérelmeinek támogatása végett. A Törvényszék negyedik tanácsának elnöke a 2013. szeptember 4-i végzésével e kérelemnek helyt adott.

- 24 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a hetedik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.
- 25 A Törvényszék Hivatalához 2014. február 26-án benyújtott külön iratában a felperesek ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztettek elő, amelyben kérték a megtámadott határozat végrehajtásának addig az időpontig történő felfüggesztését, amíg a Törvényszék a keresetet elbírálja. A Törvényszék elnöke 2014. június 13-i végzésében elrendelte a megtámadott határozat 5. cikke végrehajtásának azon részében történő felfüggesztését, amennyiben az olasz hatóságok kötelesek voltak a Sace BT-vel [bizalmas]¹ eurót meghaladó összeget visszatéríttetni (2014. június 13-i végzés, SACE és Sace BT kontra Bizottság, T-305/13 R, EU:T:2014:595).
- 26 Az Olasz Köztársaság által támogatott felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot, vagy – másodlagosan – részben semmisítse meg azt;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére;
 - rendelje el az általa megfelelőnek ítélt bármely más intézkedést, ideértve valamennyi pervezető intézkedést.
- 27 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet;
 - a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 28 Megsemmisítés iránti kérelmük alátámasztása érdekében a felperesek három jogalapra hivatkoznak. Az első jogalapban a felperesek vitatják, hogy a per tárgyát képező intézkedések az olasz kormányának betudhatóak lennének. A második jogalap a második intézkedést illetően az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésén, mérlegelési hibákon és a piacgazdasági magánbefektető kritériumának alkalmazásával összefüggő téves jogalkalmazáson, valamint az indokolás elégtelenségén alapul. A harmadik jogalap a harmadik és a negyedik intézkedést illetően az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésén, mérlegelési hibákon és a piacgazdasági magánbefektető kritériumának alkalmazásával összefüggő téves jogalkalmazáson alapul.

A vitatott intézkedések olasz államnak való betudhatóságának hiányára alapított első jogalapról

- 29 A felperesek előadják, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott intézkedések betudhatóak voltak az olasz államnak. A vitatott intézkedéseket bevezető határozatokat a felperesek szerint a SACE igazgatótanácsa önállóan hozta meg.
- 30 A felperesek azt állítják, hogy a megtámadott határozat nem tartalmaz semmi olyan elemet, amelyből kitűnne, hogy a vitatott intézkedések az olasz állam által meghatározott politika végrehajtási eszközei lettek volna, vagy azokat az olasz állam közvetlen vagy közvetett befolyása alatt tették volna meg, vagy akár az olasz hatóságok előzetesen tudtak volna ezen intézkedésekről. A Bizottság által a megtámadott határozat (177)–(179) preambulumbekkezdésében hivatkozott általános és specifikus valószínűsítő

1 — A bizalmas adatok kihúzva.

körülmények alapján a felperesek szerint nem lehet annak valószínűtlenségére következtetni, hogy a SACE az állami hatóságok elvárásainak figyelembevétele nélkül tehette volna meg a vitatott intézkedéseket.

- 31 A felperesek támogatása érdekében beavatkozó Olasz Köztársaság hozzáteszi, hogy a Bizottság által hangsúlyozott azon körülmény, hogy a vitatott intézkedések általános érdekű célkitűzést követtek, nem elegendő az állami hatóságok közreműködésének megállapításához. Valamely vállalkozás ugyanis amellett, hogy nyereségszerzésre irányuló célt követ, különböző okokból figyelembe veheti azt az általános érdeket is, amelyet e vállalkozás vezetői önállóan mérlegelnek.
- 32 A felperesek és az Olasz Köztársaság ezenkívül azt állítják, hogy a vitatott intézkedéseket a SACE anélkül tette meg, hogy az állami hatóságok elvárásait figyelembe vette volna, továbbá hogy e hatóságok akár közvetetten is befolyásolták volna azokat. A Bizottság a megtámadott határozatban arra szorítkozott, hogy az állami hatóságok közreműködésének elméleti lehetőségét bizonyítsa. A felperesek szerint a Bizottság nem támasztotta alá a jogilag megkövetelt módon, hogy az állami részvényesek – a SACE igazgatótanácsa vezetési önállóságának elvével ellentétesen – ténylegesen meghatározó befolyást gyakoroltak volna a vitatott intézkedések megtételére.
- 33 A felperesek és az Olasz Köztársaság úgy vélik, hogy valamely intézkedés államnak való betudhatóságának értékelése során az alapvető ismérvet annak vizsgálata képezi, hogy az közzállalkozás igazgatótanácsa ténylegesen milyen mértékű vezetési önállósággal rendelkezik, az állami hatóságok pedig milyen mértékű ellenőrzést gyakorolnak. Ahhoz ugyanis, hogy a 2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélettel (C-482/99, EBHT, EU:C:2002:294, a továbbiakban: Stardust-ítélet) összhangban alá lehessen támasztani az állami hatóságok valamely intézkedés megtételében való közreműködését, azt kell bizonyítani, hogy ezt az intézkedést az állam beavatkozása határozta meg, nem pedig magának a vállalkozásnak az önálló döntései.
- 34 Ezért az Olasz Köztársaság szerint valamely intézkedés csak akkor tudható be az államnak, ha megállapítást nyer, hogy ez az intézkedés valamely állami hatóság jogilag kötelező olyan aktusának következménye, amely – még ha a benne foglalt útmutatások nem is pontosak és konkrétak – arra vezette a vállalkozást, hogy a saját érdekei helyett valamilyen általános érdekű célkitűzést érvényesítsen, és attól eltérő intézkedést tegyen, mint amelyet ilyen útmutatások hiányában tett volna.
- 35 Márpedig a felperesek és az Olasz Köztársaság szerint a jelen ügyben a Bizottság egyáltalán nem bizonyította, hogy az olasz állami hatóságok a SACE általános érdekű célokra történő felhasználásában megnyilvánuló gyakorlatot alakítottak volna ki, ami ellentétes lenne az olasz szabályozás által a közzállalkozásoknak biztosított vezetési önállóság elvével, amely szabályozás kimondja, hogy a GPM „nem gyakorol irányítást és koordinációt azokban a társaságokban, amelyekben részesedéssel rendelkezik”. Így a Bizottság nem tett eleget a bizonyítási tehernek.
- 36 Az Olasz Köztársaság hozzáteszi, hogy a GPM azon gyakorlatát, hogy a SACE igazgatótanácsának hatáskörébe tartozó határozatokba nem avatkozik be, bizonyítja e minisztérium 2008. november 12-i feljegyzése, amelyben a GPM a SACE kérelmére adott válaszként emlékeztetett arra, hogy egy dél-afrikai, a hitelbiztosítási ágazatban működő társaság felvásárlására irányuló művelethez nem kellett az ő jóváhagyása. A SACE vezetési önállóságának tiszteletben tartására irányuló e gyakorlatot megerősíti a GPM második feljegyzése, amelyben az szerepel, hogy a GPM jogköre nem terjed ki a Sace BT irányítása alatt álló új szolgáltató társaság létrehozatalába történő beavatkozásra.
- 37 A Bizottság ezen érvek összességét vitatja. Szerinte valamely intézkedés államnak való betudhatóságának bizonyításához nem szükséges alátámasztani, hogy ez az intézkedés kizárólag közcélokat követ.

- 38 Az ítélezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy valamely előnyöket az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatásoknak lehessen minősíteni, ezen előnyöket egyrészt közvetlenül vagy közvetetten állami forrásokból kell nyújtani, másrészt pedig az államnak betudhatóknak kell lenniük (lásd: Stardust-ítélet, fenti 33. pont, EU:C:2002:294, 24. pont; 2011. november 10-i Elliniki Nafpigokataskevastiki és társai kontra Bizottság ítélet, T-384/08, EU:T:2011:650, 50. pont).
- 39 A jelen ügyben ezért meg kell vizsgálni, hogy a vitatott intézkedéseket helyesen lehetett-e az államnak betudható valamely magatartás eredményeinek tekinteni.
- 40 Nem vitatott, hogy a teljes egészében állami tulajdonban lévő részvénytársasággá történő átalakítását követően a SACE a releváns időszak során a tagállamok és a közzállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról szóló, 2006. november 16-i 2006/111/EK bizottsági irányelv (HL L 318., 17. o.) 2. cikkének b) pontja értelmében vett közzállalkozás volt, amely cikk a közzállalkozás fogalmát akként határozza meg, hogy „minden olyan vállalkozás, amelyre a hatóságok közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhatnak annak tulajdonosaként, a vállalkozásban fennálló pénzügyi részesedésükön keresztül vagy a vállalkozásra vonatkozó szabályok által”.
- 41 Ugyanakkor a Stardust-ítélet (fenti 33. pont, EU:C:2002:294) 52. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy még ha az államnak módjában is áll valamely közzállalkozást irányítani és a műveletei felett meghatározó befolyást gyakorolni, ezen irányítás konkrét esetben történő tényleges gyakorlását nem lehet automatikusan vélelmezni. A közzállalkozás képes többé vagy kevésbé függetlenül működni, az állam által részére biztosított önállóság szintjének megfelelően. Ezért önmagában az a tény, hogy valamely közzállalkozás állami irányítás alatt van, nem elegendő ahhoz, hogy az általa elfogadott intézkedéseket – mint például a szóban forgó pénzügyi támogatási intézkedéseket – az államnak tudják be. Ezenkívül azt is meg kell vizsgálni, feltételezhető-e, hogy a hatóságok valamilyen módon részt vettek-e ezen intézkedések megtételében.
- 42 A jelen ügyben a fentiekből következik, hogy önmagában azon körülmény alapján, hogy az olasz államnak a SACE egyetlen részvényeseként módjában állt meghatározó befolyást gyakorolni e társaság tevékenységei felett, nem vélelmezhető, hogy az olasz állam a vitatott intézkedések megtételét illetően ténylegesen irányítást gyakorolt.
- 43 Ezért fel kell idézni a valamely közzállalkozás által elfogadott támogatási intézkedés államnak való betudhatóságának mérlegelése céljából az ítélezési gyakorlatban kialakított ismérveket (lásd az alábbi 44–52. pontot), majd meg kell vizsgálni a Bizottság által a jelen ügyben hivatkozott valószínűsítő körülményeket (lásd az alábbi 53–88. pontot).
- A valamely közzállalkozás által elfogadott támogatási intézkedés államnak való betudhatóságának mérlegelése céljából az ítélezési gyakorlatban kialakított ismérvek
- 44 A Stardust-ítélet (fenti 33. pont, EU:C:2002:294) 53–54. pontjában a Bíróság kimondta, hogy nem várható el annak részletes vizsgálat alapján történő bizonyítása, hogy az állami hatóságok ténylegesen ösztönözték a közzállalkozást az érintett támogatási intézkedések megtételére. Figyelembe véve ugyanis az állam és a közzállalkozások közötti szoros kötelekeket, fennáll annak valós kockázata, hogy az állami támogatásokat e közzállalkozások útján, kevésbé átláthatóan nyújtják, vagyis kívülálló számára – pontosan az állam és a közzállalkozás között fennálló kiváltságos kapcsolatok miatt – nagyon nehéz lenne valamely konkrét esetben bizonyítani, hogy az e vállalkozás által tett intézkedéseket az állami hatóságok utasítására fogadták el.
- 45 Ezért az állandó ítélezési gyakorlat szerint a valamely közzállalkozás által tett támogatási intézkedés államnak való betudhatósága levezethető olyan, kellően pontos és egybevágó valószínűsítő körülmények összességéből, amelyek az adott ügy körülményeiből erednek, és amelyek alapján vélelmezhető az

állami hatóságok ezen intézkedés elfogadásában való közreműködése (lásd ebben az értelemben: Stardust-ítélet, fenti 33. pont, EU:C:2002:294, 55. pont; 2008. június 26-i SIC kontra Bizottság ítélet, T-442/03, EBHT, EU:T:2008:228, 98. pont; Elliniki Nafpigokataskevastiki és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 38. pont, EU:T:2011:650, 54. pont).

- 46 E tekintetben a Stardust-ítélet (fenti 33. pont, EU:C:2002:294) nem kötelező és nem kimerítő listát tartalmaz az ítélkezési gyakorlat által figyelembe vett vagy figyelembe vehető valószínűsítő körülményekről, amelyek például a következők: az a tény, hogy a támogatásokat nyújtó közzállalkozás e határozatot nem hozhatta meg az állami hatóságok elvárásainak figyelembevételével; hogy e vállalkozást nem csupán szervezeti jellegű kapcsolatok kötik az államhoz, hanem figyelembe kell vennie a CIPE-hez hasonló minisztériumközi bizottságtól származó iránymutatásokat is; a közzállalkozás tevékenységeinek jellege és azoknak a gazdaság magánszereplőivel folytatott verseny szokásos feltételei mellett történő gyakorlása a piacon; az említett vállalkozás közjogi vagy a gazdasági társaságokra vonatkozó általános szabályok szerinti jogállása, illetve a hatóságok által a vállalkozás vezetése felett gyakorolt felügyelet erőssége (lásd: Stardust-ítélet, fenti 33. pont, EU:C:2002:294, 55. és 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 A Bíróság ezenkívül – továbbra is a Stardust-ítélet (fenti 33. pont, EU:C:2002:294) 56. pontjában – hangsúlyozta, hogy a valamely közzállalkozás által tett intézkedés államnak való betudhatóságának megállapítása szempontjából adott esetben releváns lehet minden más olyan valószínűsítő körülmény is, amely a konkrét esetben arra utal, hogy az állami hatóságok közreműködtek az intézkedés elfogadásában, vagy valószínűtlen, hogy abban ne működtek volna közre, tekintettel az intézkedés nagyságrendjére, tartalmára és a vele járó feltételekre (lásd ebben az értelemben: 2014. április 30-i Tisza Erőmű kontra Bizottság ítélet, T-468/08, EU:T:2014:235, 170. pont).
- 48 Először is, ezen ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az Olasz Köztársaság állításaival (lásd a fenti 33. és 34. pontot) ellentétben az állam konkrét közreműködésének fogalmát akként kell érteni, hogy a szóban forgó intézkedést az állami hatóságok tényleges befolyása vagy ellenőrzése alatt fogadták el, illetve hogy az ilyen befolyás vagy ellenőrzés hiánya valószínűtlen, anélkül hogy vizsgálni kellene e közreműködésnek az intézkedés tartalmára gyakorolt hatását. Különösen, a betudhatósági feltétel teljesüléséhez nem követelhető meg annak bizonyítása, hogy a közzállalkozás magatartása eltérő lett volna, ha önállóan járt volna el. Ami a szóban forgó intézkedéssel elérni kívánt célokat illeti, jóllehet azok a betudhatóság mérlegelése szempontjából figyelembe vehetők, nem meghatározóak.
- 49 Az a körülmény ugyanis, hogy bizonyos esetekben az általános érdekű célkitűzések megfelelnek a közzállalkozás érdekének, önmagában nem szolgál semmilyen jelzéssel arra, hogy az állami hatóságok ilyen vagy olyan módon esetleg közreműködtek a szóban forgó intézkedés elfogadásában, vagy nem működtek közre abban. Következésképpen az, hogy a közzállalkozás érdeke egybeesik az általános érdekekkel, nem jelenti szükségképpen azt, hogy e vállalkozás az állami hatóságok elvárásainak figyelembevételével hozhatta meg a döntését. Így a Bizottság helyesen állítja, hogy semmi nem zárja ki, hogy az állami hatóságok a közzállalkozást olyan vállalkozási jellegű művelet elvégzésére kényszerítsék rá, amely adott esetben megfelelhet ugyan a magánbefektető kritériumának, mindazonáltal betudható lesz az államnak.
- 50 Másodszer, el kell utasítani az Olasz Köztársaság által a Stardust ítélkezési gyakorlatra vonatkozóan kialakított azon értelmezést (lásd a fenti 34. és 35. pontot) is, amely szerint valamely intézkedésnek a SACE-hez hasonló közzállalkozás általi elfogadásában való konkrét állami közreműködés csak valamely állami hatóság olyan jogi aktusából származhat, amely e vállalkozást a saját érdekei helyett az általános érdekű célkitűzések érvényesítésére vezeti, vagy pedig az állami hatóságok azon gyakorlatából, hogy e vállalkozást általános érdekű célokra használják fel, szembehelyezkedve az olasz szabályozás által a közzállalkozásoknak biztosított vezetési önállóság elvével.

- 51 A Stardust-ítéletből (fenti 33. pont, EU:C:2002:294) ugyanis kitűnik, hogy a közzállalkozásnak a jogi formája révén biztosított önállóság nem képezi akadályát annak, hogy az állam bizonyos intézkedések elfogadása érdekében meghatározó befolyást gyakorolhasson. Mivel az állam esetleges konkrét közreműködését nem zárja ki a közzállalkozást elvileg megillető önállóság, az ilyen közreműködés mindazon releváns jogi vagy ténybeli elemek alapján is bizonyítható, amelyek az állam tényleges befolyásának vagy ellenőrzésének gyakorlására vonatkozó, kellően pontos és egybevágó valószínűsítő körülmények együttesét képezhetik.
- 52 A jelen ügyben tehát a Bizottságnak – kellően pontos és egybevágó valószínűsítő körülmények együttese alapján – azt kellett alátámasztania, hogy az olasz államnak a vitatott intézkedések nyújtásáról szóló határozatban való közreműködése konkrét volt, vagy hogy az ilyen közreműködés hiánya az ügy körülményeire és összefüggéseire tekintettel valószínűtlen volt.

A Bizottság által a jelen ügyben hivatkozott valószínűsítő körülmények értékelése

- 53 Meg kell vizsgálni, hogy a jelen ügy körülményei között és a vitatott intézkedésekkel összefüggésben a Bizottság által a megtámadott határozat (177)–(179) preambulumbekkezdésében hivatkozott valószínűsítő körülmények összességükben lehetővé tették-e annak vélelmezését, hogy az olasz hatóságok ilyen vagy olyan módon konkrétan közreműködtek ezen intézkedések elfogadásában.
- 54 Az ilyen közreműködés bizonyítása érdekében a Bizottság a vitatott intézkedések elfogadásának összefüggéseire vonatkozó „általános mutatók[ra] [helyesen: valószínűsítő körülményekre]” (a megtámadott határozat (177) preambulumbekkezdése), valamint az ezen intézkedések nyújtásának feltételeire vonatkozó „specifikus mutatók[ra] [helyesen: valószínűsítő körülményekre]” (a megtámadott határozat (178) és (179) preambulumbekkezdése) hivatkozik.
- 55 Az általános valószínűsítő körülményeket illetően a Bizottság az alábbi három elemre hivatkozik:
- a SACE igazgatótanácsának valamennyi tagját az olasz állam javaslatára nevezik ki;
 - a SACE a tevékenységeit nem „a gazdaság magánszereplőivel folytatott verseny szokásos feltételei mellett gyakorolja a piacon”;
 - a törvény értelmében a SACE-nek legalább 30%-os részesedéssel kell rendelkeznie a Sace BT tőkéjében.
- 56 E valószínűsítő körülményeket az összességükben történő mérlegelésük előtt egyenként alaposan meg kell vizsgálni.
- 57 Először is, az igazgatótanács tagjainak kinevezésére vonatkozó, a megtámadott határozat (177) preambulumbekkezdésének a) pontjában hivatkozott érvet illetően meg kell állapítani, hogy a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (2) bekezdése – amely a SACE részvényeit a GPM-nek juttatja – akként rendelkezik, hogy e kinevezésekre a 143. sz. törvényerejű rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében említett különböző minisztériumokkal egyetértésben kerül sor, amely cikk a következőkre vonatkozik: az olasz Államkincstárügyi, Költségvetési és Gazdasági Ütemezési Minisztérium (amely a releváns időszakban a gazdaságért és a pénzügyekért felelt), az olasz Külügyminisztérium, az olasz Iparügyi, Kereskedelmi és Kézműipari Minisztérium, valamint az olasz Külkereskedelmi Minisztérium.

- 58 Ugyanakkor – mint azt az Olasz Köztársaság a tárgyalás során előadta – a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (24) bekezdéséből kitűnik, hogy a SACE létrehozatalakor a 143. sz. törvényerejű rendelet 4. cikke már csak átmeneti jelleggel, a SACE alapszabályának jóváhagyásáig volt alkalmazandó. Márpedig az említett alapszabály 13. cikke szerint az igazgatótanács tagjait – legfeljebb három év időtartamra – a közgyűlés nevezi ki, és újraválaszthatók.
- 59 A felperesek és az Olasz Köztársaság ebből azt vezetik le, hogy a megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésének a) pontjában említett szervezeti valószínűsítő körülmények nem különleges szabályok eredményei, hanem a tulajdoni szerkezetből származnak, vagyis elhanyagolhatók.
- 60 A tárgyalás során a Bizottság azt állította, hogy a SACE igazgatótanácsának tagjaira vonatkozó különleges kinevezési szabályok hatályon kívül helyezése nem volt automatikus. A Bizottság – anélkül, hogy ebben az Olasz Köztársaság ellentmondott volna neki – előadta, hogy a vitatott intézkedések elfogadásakor a SACE igazgatótanácsát még az eredeti különleges eljárás szerint kinevezett tagok alkották.
- 61 Kétségtelen, hogy a teljes egészében állami tulajdonban lévő vállalkozás igazgatótanácsának tagjait szükségképpen az állami hatóságok nevezik ki, mivel az állam a társaság egyetlen részvényese. Ugyanakkor a jelen ügyben az a körülmény, hogy a SACE igazgatótanácsa tagjainak legalábbis a kezdeti kinevezését egy különleges jogszabályi rendelkezés értelmében több fontos minisztériummal egyetértésben kellett lebonyolítani, a SACE és az állami hatóságok közötti különleges kapcsolatokról tanúskodik, és az állami hatóságoknak a közzállalkozás tevékenységében való közreműködésére utaló valószínűsítő körülménynek minősülhet.
- 62 Ezenkívül e közreműködést tanúsítja a Bizottság által a megtámadott határozat (178) preambulumbekzdésének a) pontjában kiemelt azon tény is, hogy a SACE igazgatótanácsának két tagja egyidejűleg vezető beosztásban volt egyes minisztériumoknál, vagyis a korábbi olasz Külkereskedelmi Minisztériumnál (jelenleg Gazdasági Fejlesztési Minisztérium), valamint az olasz Külügyminisztériumnál (lásd az alábbi 85. pontot).
- 63 Ugyanakkor e szervezeti valószínűsítő körülmények – jóllehet jelentősek annyiban, hogy a SACE állammal szembeni korlátozott mértékű függetlenségét mutatják – önmagukban nem elegendők a vitatott intézkedések elfogadásában való konkrét állami közreműködés bizonyításához, és azokat a többi valószínűsítő körülménnyel együtt kell mérlegelni.
- 64 Másodszor, azon érvet illetően, amely szerint a SACE a tevékenységeit nem „a gazdaság magánszereplőivel folytatott verseny szokásos feltételei mellett gyakorolja a piacon”, a megtámadott határozat az alábbi négy valószínűsítő körülményre támaszkodik:
- a SACE feladata abban áll, hogy fenntartsa és előmozdítsa az olasz gazdaság versenyképességét, alapvetően az exporthitel-biztosításról szóló közlemény értelmében vett nem piacépes kockázatokat illetően, vagyis olyan területen működve, amely nem minősül a piaci verseny szokásos feltételei alá tartozónak;
 - a SACE tevékenységét mindig segítette állami kezességvállalás, miközben az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályok tiltják, hogy a piaci magánszereplőkkel versenyben működő többi közzállalkozás ilyen előnyben részesüljön;
 - a SACE pénzügyi kimutatásait a Corte dei Conti (az olasz Állami Számvevőszék) ellenőrzi, a GPM-nek pedig éves jelentést kell benyújtania az olasz parlamentnek a SACE tevékenységéről;

- az állam által a SACE erőforrásainak felosztására gyakorolt befolyás tekintetében a CIPE minden évben legkésőbb június 30-ig elfogadja a biztosítási kötelezettségvállalások előzetes tervét és a meghatározott kockázatokhoz kapcsolódó pénzügyi igényeket, és meghatározza a SACE által vállalható, nem piacképes kockázatokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalások általános határértékeit, külön a 24 hónapon belüli és az azt meghaladó garanciák esetében.
- 65 A jelen ügyben mérlegelni kell e négy valószínűsítő körülmény tartalmát, amelyek a Bizottság szerint valójában annak bizonyítására irányulnak, hogy az állami hatóságok a SACE csoportot nem csupán a nem piacképes kockázatok ágazatában használják fel, hanem a piacképes kockázatok ágazatában is, az olaszországi vállalkozási rendszer támogatása és ezáltal az ország gazdasági fejlődésének előmozdítása érdekében.
- 66 A fenti 64. pontban említett első valószínűsítő körülmény az olasz gazdaság versenyképességének előmozdításával kapcsolatos azon feladatra vonatkozik, amelyet „alapvetően [a] nem piacképes kockázatok” illetően ruháztak a SACE-re. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy sem a felperesek, sem pedig az Olasz Köztársaság nem vitatja a SACE feladatának a Bizottság által a megtámadott határozatban ekként történő bemutatását. Ezáltal úgy tűnik, hogy a felperesek és az Olasz Köztársaság hallgatólagosan elismerik, hogy a SACE feladata – amennyiben az alapvetően, de nem kizárólagosan a nem piacképes kockázatokra vonatkozik – kiterjed a piacképes kockázatok biztosításának versennyel érintett ágazatára is. Márpedig a SACE általános érdekű feladatának alkalmazási köre kitűnik e társaság alapszabálya 4. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, amelyek a SACE társasági tevékenységét határozzák meg (lásd a fenti 6. pontot). Így ezen alapszabály 4. cikkének (1) bekezdése általános jelleggel „a politikai kockázatok, a katasztrófakockázatok, a gazdasági, kereskedelmi és átváltási kockázatok, valamint azon további kockázatok” fedezetére utal, „amelyeknek [az olasz] gazdasági szereplők, valamint a hozzájuk kapcsolódó vagy az irányításuk alatt álló társaságok – ideértve a külföldi társaságokat is – a külföldre irányuló és az olasz gazdaság globalizációjával [összefüggő] tevékenységükkel ki vannak téve”. A 4. cikk (2) bekezdése kifejezetten arra utal, hogy a SACE piaci feltételek mellett és az uniós szabályozás tiszteletben tartásával „egyes külföldi vállalkozásoknak biztosítási garanciákat és fedezetet nyújt olyan műveletekkel összefüggésben, amelyek a globalizáció, a gazdasági biztonság, valamint az olaszországi termelési és foglalkoztatási folyamatok élénkítése szempontjából stratégiai jelentőségűek az olasz gazdaság számára” (lásd a fenti 6. pontot).
- 67 Ezen általános érdekű feladat – amely kifejezetten felöleli többek között azon kockázatok fedezetét, amelyeket az exporthitel-biztosításról szóló közlemény piacképes kockázatokként határoz meg (lásd a fenti 3. pontot), ezenkívül pedig az olasz gazdaság szempontjából stratégiai érdekű műveleteket illetően utal a biztosítási szolgáltatások piaci feltételek mellett történő nyújtására – így túlterjed a nem piacképes kockázatok fedezetének egyedüli feladatán, amely nem tartozik a versenynek kitett ágazatba.
- 68 Következésképpen a SACE alapszabályában a SACE-re ruházott általános érdekű feladat magában foglalja a piacképes kockázatok biztosítását is, amelyek fedezete érdekében a Sace BT-t létrehozták (lásd a fenti 8. és 11. pontot).
- 69 Kétségtelen, hogy a megtámadott határozat (177) preambulumbekzdése b) pontjának i. alpontjában a Bizottság „az olasz gazdaság versenyképességé[nek]” fenntartására és előmozdítására utal, „alapvetően [a] nem piacképes kockázatok” illetően (lásd a fenti 64. pontot). Jóllehet a Bizottság így különösen a SACE által a nem piacképes kockázatok biztosításának ágazatában követett általános érdekű célra helyezi a hangsúlyt, ez nem változtat azon, hogy a Bizottság az olasz gazdaság támogatásának azon általános célkitűzésére hivatkozik, amelyet a SACE alapszabálya 4. cikkének (1) és (2) bekezdése a SACE egész tevékenységét illetően ruház a SACE-re, amely tevékenység a piacképes kockázatok biztosításának ágazatában is gyakorolható, mint az kitűnik a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (12) bekezdéséből (lásd a fenti 8. pontot).

- 70 A megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésének b) pontjában említett második valószínűsítő körülmény (lásd a fenti 64. pontot) a SACE-nek nyújtott állami kezességvállalásra vonatkozik. A fenti 66–69. pontban vizsgált első valószínűsítő körülménytől eltérően e valószínűsítő körülmény a SACE-nek kizárólag a nem piacképes kockázatok biztosításának ágazatában gyakorolt tevékenységére vonatkozik. A SACE alapszabálya 5. cikkének (2) bekezdéséből kifejezetten kiténik, hogy a releváns időszak során „az európai uniós szabályozásban piacképes kockázatokként meghatározott kockázatok biztosításával és az ilyen kockázatokra vonatkozó kezességvállalással kapcsolatos tevékenység nem részesül[t] állami kezességvállalásban, és a magánbiztosításokra vonatkozó uniós szabályozás alá tartoz[ott]”.
- 71 Az állami kezességvállalásra vonatkozó e valószínűsítő körülmény ugyanakkor megerősíti, hogy a SACE tevékenységei nem egy exporthitel-biztosítással foglalkozó kereskedelmi társaság piaci feltételek mellett gyakorolt tevékenységeinek voltak megfeleltethetők, hanem egy különleges jogállással rendelkező és az állami hatóságok által meghatározott gazdaságtámogatási célokat követő, különösen az állami kezességvállalásnak köszönhetően exportösztönzési eszközként szolgáló állami biztosítótársaság tevékenységeinek (lásd a fenti 67. pontot).
- 72 A megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésének b) pontjában említett harmadik valószínűsítő körülmény (lásd a fenti 64. pontot) a SACE könyvelésének a Corte dei Conti általi, a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (16) bekezdésében előírt ellenőrzésére, valamint a GPM azon kötelezettségére vonatkozik, hogy a SACE tevékenységéről ugyanezen törvényerejű rendelet 6. cikkének (17) bekezdése értelmében minden évben jelentést nyújtson be az olasz parlamentnek. Mint azt a Bizottság megjegyzi, még ha ezek az ellenőrzések egyéb közzállalkozásokra is kiterjednek, nem terjednek ki a teljes egészében állami tulajdonban lévő összes közzállalkozásra, ami megerősíti a SACE felett gyakorolt különleges állami ellenőrzés általános keretét. A tárgyalás során ugyanakkor az Olasz Köztársaság – anélkül, hogy ebben a Bizottság ellentmondott volna neki – előadta, hogy a SACE tevékenységéről utoljára 2008-ban nyújtottak be jelentést a parlamentnek.
- 73 E harmadik valószínűsítő körülmény önmagában nem meghatározó. Mivel ugyanis e pénzügyi és politikai ellenőrzésekre egyrészt utólag kerül sor, másrészt pedig azok főszabály szerint a SACE valamennyi könyvelésére, illetve tevékenységére kiterjednek, önmagukban nem teszik lehetővé annak vélelmezését, hogy az állami hatóságok konkrétan befolyásolták a felsőbb szintű – mint például a vitatott intézkedésekre vonatkozó – határozatok meghozatalát. Ez nem változtat azon, hogy az ellenőrzési lehetőségek az olasz államnak a SACE tevékenységében való érdekeltségéről tanúskodnak, és relevánsak lehetnek a valószínűsítő körülmények olyan együtteseként, amelyre a Bizottság támaszkodott.
- 74 A megtámadott határozat (177) preambulumbekzdésének b) pontjában (lásd a fenti 64. pontot) említett negyedik valószínűsítő körülmény a SACE biztosítási kötelezettségvállalásai előzetes tervének és a meghatározott kockázatokhoz kapcsolódó pénzügyi igényeknek a CIPE általi jóváhagyására, valamint a SACE által vállalható, nem piacképes kockázatokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalások általános határértékeinek a CIPE általi meghatározására vonatkozik, amely jóváhagyásra és meghatározásra a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (9) bekezdésével összhangban kerül sor, amely utal a 143. sz. törvényerejű rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekre (lásd a fenti 9. pontot).
- 75 E tekintetben a felperesek azt állítják, hogy a CIPE jóváhagyó határozata arra korlátozódik, hogy átültesse és formába öntse a SACE igazgatótanácsa által ezt megelőzően jóváhagyott előzetes tervet. A CIPE általi jóváhagyásra irányuló eljárásnak (lásd a fenti 9. pontot) szerintük valójában kizárólag az a célja, hogy tájékoztassa az államot az azon kezességvállalásból eredő kockázatnak való legmagasabb potenciális kitettségeinek mértékéről, amelyet a SACE által a nem piacképes kockázatok ágazatában kínált biztosítási fedezeteket illetően nyújt. Másfelől az ilyen jóváhagyásra benyújtott előzetes terv nem érinti a Sace BT tevékenységeit.

- 76 Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni. A Bizottság helyesen állítja, hogy a SACE előzetes tervének a CIPE – vagyis az olasz gazdaságpolitika koordinációjának és igazgatásának felső szintű szerve – általi jóváhagyása azt mutatja, hogy e vállalkozás nem teljes vezetési önállóság feltételei mellett gyakorolja tevékenységeit, ezáltal pedig úgy tekinthető, hogy az állami hatóságok ellenőrzése alatt cselekszik, legalábbis a fontos határozatok elfogadását illetően.
- 77 A SACE által a nem piacépes kockázatok piacán végzett fő tevékenység ugyanis az előzetes terv kereteibe illeszkedik, amelyet a társaság igazgatótanácsa állít ugyan össze, viszont a CIPE-nek jóvá kell azt hagynia. Az országos gazdaságpolitika irányait meghatározó e hatóság általi jóváhagyásra irányuló ilyen eljárásnak nem lehet tisztán tájékoztató tartalma. Az ellenkezőjére utaló bármilyen valószínűsítő körülmény hiányában (lásd az alábbi 83. pontot) ez az eljárás azt jelzi, hogy a SACE a neki nyújtott állami kezességvállalás ellenében köteles figyelembe venni az állami hatóságok elvárásait.
- 78 Harmadszor, a felperesek és az Olasz Köztársaság vitatja, hogy bármilyen bizonyító ereje lenne az arra alapított valószínűsítő körülménynek, hogy a Sace BT alapszabálya 5. cikkének (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a SACE e leányvállalat tőkéjében fennálló részesedése a 269. sz. törvényerejű rendelet 6. cikkének (12) bekezdése értelmében nem lehet 30%-nál alacsonyabb (lásd a fenti 55. pontot).
- 79 A felperesek kétségkívül helyesen jegyzik meg, hogy a 30%-os részesedés nem teszi lehetővé a SACE számára a leányvállalata tevékenységének ellenőrzését. Ugyanakkor, jóllehet az ilyen rendelkezés önmagában nem elegendő annak vélelmezéséhez, hogy az állami hatóságok konkrétan közreműködtek a vitatott intézkedések elfogadásában, az ilyen rendelkezés ezen elfogadás háttéréből eredő olyan valószínűsítő körülménynek minősül, amelyet figyelembe lehet venni (lásd a fenti 45. pontot).
- 80 Mint azt ugyanis a Bizottság helyesen állítja, e részvétel úgy tekinthető, mint amely a piacépes kockázatok biztosításával kapcsolatos tevékenységben történő, a releváns időszakban teljes egészében állami tulajdonban lévő SACE közvetítésével lebonyolított bizonyos szintű állami kötelezettségvállalás biztosítására irányul, és megerősíti, hogy a SACE különleges jogi szabályozás alá tartozik, ideértve a fent említett ágazatot is.
- 81 E feltételek mellett a vitatott intézkedések elfogadásának összefüggéseire vonatkozó, a fenti 55–80. pontban vizsgálat általános valószínűsítő körülmények összességükben véve lehetővé teszik a jogilag megkövetelt módon történő bizonyítást annak, hogy ezek az intézkedések az olasz gazdaság szempontjából fennálló jelentőségükre tekintettel betudhatók az államnak.
- 82 Figyelembe véve ugyanis a vitatott intézkedések – amelyek összege több mint 70 millió eurót tesz ki – terjedelmét és tárgyát, a Bizottság által hivatkozott, a SACE és az állami hatóságok között különleges jogszabályi rendelkezésekkel létrehozott szervezeti kapcsolatokra (lásd a fenti 57–63. pontot), az olasz gazdaság versenyképességének előmozdításával kapcsolatos, a SACE alapszabálya által a SACE-re ruházott célkitűzésekre (lásd a fenti 66–69. pontot), a SACE részére a fő tevékenységének gyakorlása keretében állami kezességvállalás formájában nyújtott állami segítségre (lásd a fenti 70. és 71. pontot), az állami hatóságok által a SACE tevékenységei felett gyakorolt előzetes (lásd a fenti 74–78. pontot) és utólagos (lásd a fenti 72. és 73. pontot) ellenőrzésre, valamint a piacépes kockázatok biztosításának ágazatában bizonyos szintű állami kötelezettségvállalásra (lásd a fenti 80. pontot) vonatkozó valószínűsítő körülmények összessége azt támasztja alá, hogy valószínűtlen, hogy az állami hatóságok nem működtek közre a vitatott intézkedések elfogadásában.
- 83 Ezt az elemzést nem vonja kétségbe az Olasz Köztársaság által a GPM azon gyakorlatára vonatkozóan előadott érv, hogy a közvállalkozások határozataiba nem avatkozik be, mint azt az Olasz Köztársaság szerint alátámasztja az e minisztériumtól származó két feljegyzés, amelyek emlékeztetnek arra, hogy a SACE igazgatótanácsa által elhatározott műveletekhez nem kellett a GPM jóváhagyása (lásd a fenti 36. pontot). Egyrészt ugyanis – mint azt a Bizottság állítja – e feljegyzésekre a jelen ügyben nem lehet hivatkozni, mivel azokat a közigazgatási eljárás során nem terjesztették a Bizottság elé (lásd: 2008. június 25-i Olympiaki Aeroporia Ypiresies kontra Bizottság ítélet, T-268/06, EBHT, EU:T:2008:222,

56. pont; lásd továbbá ebben az értelemben: 2008. április 15-i Nuova Agricast ítélet, C-390/06, EU:C:2008:224, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Másrészt az e feljegyzésekben említett műveleteknek az olasz gazdaság versenyképességének támogatására irányuló célkitűzésre tekintettel semmi esetre sem volt ugyanaz a tartalma, mint a vitatott intézkedéseknek. Végül a hivatalos jóváhagyás hiánya nem zárhatja ki, hogy az állami hatóságok konkrétan közreműködtek valamely intézkedés elfogadásában. Márpedig a jelen ügyben a fenti 82. pontban felidézett valószínűsítő körülményekből ilyen közreműködés következik.

- 84 Következésképpen a megtámadott határozatban említett általános valószínűsítő körülmények összességére tekintettel a Bizottság a megtámadott határozat (180) preambulumbekzdésében a vitatott intézkedések államnak való betudhatóságának megállapítása érdekében megalapozottan támaszkodhatott arra a megállapításra, amely szerint a SACE szorosan kötődött az olasz állami hatóságokhoz, amelyek a SACE-t az olasz gazdaság tevékenységének támogatására irányuló politikájuk keretében használták fel.
- 85 Másfelől a három általános valószínűsítő körülmény relevanciáját megerősítik a megtámadott határozat (178) és (179) preambulumbekzdésében említett specifikus valószínűsítő körülmények. Lényegében a SACE igazgatótanácsának tagjai által a vitatott intézkedések elfogadása során tett nyilatkozatokról van szó.
- 86 Kétségtelen, hogy a felperesek és az Olasz Köztársaság azt állítják, hogy a megtámadott határozat (178) és (179) preambulumbekzdésében idézett e nyilatkozatok olyan körülménybeli elemeknek minősülnek, amelyek a nyilatkozattevőknek kizárólag azt a várakozását juttatják kifejezésre, hogy a vizsgált intézkedéseknek kedvező hatásaik lesznek az olasz gazdaságra.
- 87 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (178) preambulumbekzdésének a) és b) pontjában, valamint (179) preambulumbekzdésében idézett, az egyrészt a SACE igazgatótanácsa 2009. április 1-jei ülésének, másrészt pedig az igazgatótanács 2009. május 26-i ülésének jegyzőkönyvében rögzített nyilatkozatok általános érdekű célokra utalnak. Ugyanez a helyzet a megtámadott határozat (178) preambulumbekzdésének c) pontjában hivatkozott, a Sace BT igazgatótanácsa 2009. május 27-i ülésének jegyzőkönyvéből kivonatolt megállapításokkal is.
- 88 Még ha a fent említett nyilatkozatok külön-külön vizsgálva csak viszonylag csekély bizonyító erővel is rendelkeznek, a vitatott intézkedések elfogadásának hátterére vonatkozó általános valószínűsítő körülményekre tekintettel vizsgált ilyen nyilatkozatokat olyan további valószínűsítő körülményeknek kell tekinteni, amelyek megerősítik, hogy a vitatott intézkedések elfogadása a SACE-re ruházott, az olasz gazdaság támogatására irányuló célkitűzések megvalósításának kereteibe illeszkedett.
- 89 Mindezen indokok alapján az első jogalapot el kell utasítani.

A második és a harmadik, lényegében a piacgazdasági magánbefektető kritériumának és az indokolási kötelezettségnek a megsértésére alapított jogalapokról

- 90 E két jogalap vizsgálata előtt bevezetéképpen fel kell idézni bizonyos, az ítélkezési gyakorlatban a piacgazdasági magánbefektető kritériumára vonatkozóan kialakított elveket.

A piacgazdasági magánbefektető kritériumára vonatkozó ítélkezési gyakorlattal kapcsolatos előzetes észrevételek

- 91 Az ítélkezési gyakorlat szerint azok a feltételek, amelyeknek valamely intézkedésnek meg kell felelnie ahhoz, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti támogatás fogalma alá tartozzon, nem teljesülnek, ha a kedvezményezett vállalkozás az állami források felhasználásával rendelkezésre bocsátott előnnyel azonos előnyhöz a rendes piaci feltételeknek megfelelő körülmények között is

hozzájuthatott volna, e mérlegelést pedig főszabály szerint a piacgazdasági magánbefektető kritériumának alkalmazásával kell lefolytatni (lásd ebben az értelemben: 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF és társai ítélet, C-124/10 P, EBHT, EU:C:2012:318, 78. pont; 2013. január 24-i Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, C-73/11 P, EU:C:2013:32, 70. pont).

- 92 A magánbefektető kritériumának alkalmazása így annak meghatározására irányul, hogy a vállalkozásnak állami forrásokból bármilyen formában juttatott előny a hatásainál fogva torzíthatja a versenyt vagy azzal fenyegethet, valamint érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra EDF és társai ítélet, fenti 91. pont, EU:C:2012:318, 89. pont). E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése valamely közjogi jogalany beavatkozásának nem az okai vagy a célai szerint tesz különbséget, hanem azt a hatásai szerint határozza meg (Bizottság kontra EDF és társai ítélet, fenti 91. pont, EU:C:2012:318, 77. pont; 2013. március 19-i Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai ítélet, C-399/10 P és C-401/10 P, EBHT, EU:C:2013:175, 102. pont).
- 93 Annak meghatározásához, hogy az érintett tagállam vagy közjogi jogalany egy körültekintő piacgazdasági magánszereplő magatartását tanúsította-e, azon időszak kontextusába kell visszahelyezkedni, amelynek során a szóban forgó intézkedéseket megtették, annak megítélése érdekében, hogy a tagállam vagy közjogi jogalany magatartása gazdaságilag ésszerű volt-e, következésképpen pedig tartózkodni kell minden olyan értékeléstől, amely valamely későbbi helyzeten alapul. A köz- és magán gazdasági szereplők magatartását így annak alapján kell összehasonlítani, hogy hasonló körülmények között a szóban forgó művelet során, az ezen időpontban rendelkezésre álló információkra és előrelátható fejleményekre tekintettel egy magán gazdasági szereplő milyen hozzáállást tanúsított volna (lásd ebben az értelemben: Stardust-ítélet, fenti 33. pont, EU:C:2002:294, 71. és 72. pont). Következésképpen az érintett tagállam vagy közjogi jogalany által végrehajtott művelet tényleges jövedelmezősége visszamenőleges megállapításának nincs jelentősége.
- 94 Ezt az állandó ítélkezési gyakorlatot megerősítette a Bizottság kontra EDF és társai ítélet (fenti 91. pont, EU:C:2012:318), hangsúlyozva a 105. pontjában, hogy különösen a magánbefektető kritériumának alkalmazása szempontjából csak a szóban forgó művelet végrehajtásáról szóló döntés meghozatalának időpontjában rendelkezésre álló adatok és előrelátható fejlemények relevánsak. Ez különösen így van akkor, ha – mint a jelen esetben – a Bizottság olyan intézkedés vonatkozásában vizsgálja az állami támogatás fennállását, amelyet nem jelentettek be neki, és amelyet az érintett közjogi jogalany a bizottsági vizsgálat lefolytatása idején már végrehajtott.
- 95 Az állami támogatások ágazatában a bizonyítási teherre vonatkozó elvekkel összhangban a Bizottság feladata, hogy az ilyen támogatásról bizonyítékkal szolgáljon. E tekintetben a Bizottság köteles a szóban forgó intézkedések vizsgálatára irányuló eljárást gondosan és pártatlanul lefolytatni annak érdekében, hogy a támogatás fennállását – adott esetben pedig az összeegyeztethetlenségét vagy jogellenességét – megállapító végleges határozat meghozatala során a lehető legteljesebb körű és legmegbízhatóbb adatok álljanak rendelkezésére (lásd ebben az értelemben: 2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EBHT, EU:C:2010:480, 90. pont; 2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EBHT, EU:C:2014:217, 63. pont). Ami a bizonyítás megkövetelt szintjét illeti, a Bizottság által bizonyítandó körülmények jellege nagymértékben a vizsgált állami intézkedés jellegének függvénye (lásd ebben az értelemben: fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ítélet, EU:C:2014:217, 66. pont).
- 96 Következésképpen, amennyiben a magánbefektető kritériuma alkalmazhatónak tűnik, a Bizottság feladata, hogy az érintett tagállamot felhívja mindazon releváns információk szolgáltatására, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára annak ellenőrzését, hogy e kritérium alkalmazhatóságának és alkalmazásának feltételei teljesülnek-e (Bizottság kontra EDF és társai ítélet, fenti 91. pont, EU:C:2012:318, 104. pont; Bizottság kontra Hollandia és ING Groep ítélet, C-224/12 P, EBHT, EU:C:2014:213, 33. pont). Ha a tagállam eljuttatja a Bizottsághoz a megkövetelt adatokat, a Bizottság feladata olyan átfogó mérlegelés lefolytatása, amely figyelembe veszi az adott ügyben releváns minden

olyan adatot, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a kedvezményezett vállalkozás ilyen magán gazdasági szereplőtől nyilvánvalóan nem jutott volna-e hasonló könnyítésekhez (Frucona Košice kontra Bizottság ítélet, fenti 91. pont, EU:C:2013:32, 73. pont).

- 97 Ezzel összefüggésben az érintett tagállam vagy közjogi jogalany feladata, hogy közölje a Bizottsággal azokat az objektív és ellenőrizhető adatokat, amelyekből kitűnik, hogy a döntése olyan előzetes gazdasági értékeléseken alapul, amelyek összemérhetők azokkal, amelyeket a jelen ügy körülményei között az e tagállaméhoz vagy jogalanyéhoz lehető legközelebbi helyzetben lévő, ésszerűen gondolkodó magán gazdasági szereplő a szóban forgó intézkedés elfogadása előtt lefolytatott volna annak érdekében, hogy meghatározza ezen intézkedés jövőbeli jövedelmezőségét (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra EDF és társai ítélet, fenti 91. pont, EU:C:2012:318, 84. pont, összefüggésben a 105. ponttal; 2014. július 3-i Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet, T-319/12 és T-321/12, EU:T:2014:604, 49. pont).
- 98 Ugyanakkor az érintett tagállamtól vagy közjogi jogalanytól megkövetelt előzetes gazdasági értékelési elemeket a szóban forgó művelet jellegének és összetettségének, az érintett aktív eszközök, javak vagy szolgáltatások értékének és az adott ügy körülményeinek megfelelően ki kell igazítani (lásd az alábbi 122., 123., 178. és 179. pontot).

A második intézkedést illetően az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére, a magánbefektető kritériumának alkalmazásával kapcsolatos mérlegelési hibákra és téves jogalkalmazásra, valamint az indokolás elégtelenségére alapított második jogalapról

- 99 A második intézkedés a SACE által a Sace BT részére nyújtott, a piacképes kockázatokra vonatkozó nemarányos viszontbiztosítási fedezetet (vagy „XoL viszontbiztosítást”) érinti. A XoL viszontbiztosítás olyan szerződéstípus, amelyben a viszontbiztosítás bizonyos küszöbértékgig és kizárólag arra az esetre szól, ha valamely konkrét káresemény vagy a káresemények valamely csoportja meghalad egy előre meghatározott szintet.
- 100 A felek között nem vitatott, hogy a múltban a Sace BT a saját viszontbiztosítását elsősorban magán gazdasági szereplőkkel kötötte meg. A szerződések 2009-re szóló, a gazdasági és pénzügyi világválság közepén történő meghosszabbítása során a Sace BT 21 magán gazdasági szereplővel lépett kapcsolatba, és közülük öttel összesen 25,85% fedezetű XoL viszontbiztosítást kötött a káresemények 5 millió eurót meghaladó és 40 millió euróig terjedő részére. Az öt magán- viszontbiztosító által vállalt fedezetek mértéke 10%, 7,5%, 3%, 2,85% és 2,5% volt. A fedezet fennmaradó részét, vagyis 74,15%-ot a SACE 2009. június 5-én ugyanolyan prioritási, kapacitási és díjfeltételekkel vállalta, mint amelyek a Sace BT 2009-re szóló éves viszontbiztosítási szerződésében szerepeltek, és amelyeket az öt magán- viszontbiztosító már elfogadott.
- 101 A Bizottság a megtámadott határozatban (a (126)–(131) preambulumbekkezdés) azt a megállapítást, amely szerint a vállalandó kockázat magasabb mértékét figyelembe véve egy magán- viszontbiztosító a Sace BT-vel szemben, a SACE által megadott feltételek mellett nem vállalt volna 74,15% mértékű viszontbiztosítási fedezetet, vagyis a Sace BT előnyben részesült, lényegében a következő megfontolásokra támaszkodva tette:
- az, hogy azok a magán- viszontbiztosítók, amelyekkel a SACE a viszontbiztosítási megállapodás 2009-re szóló megújítása során kapcsolatba lépett, megtagadták a nemarányos viszontbiztosítás fennmaradó részének fedezetét, azt mutatja, hogy ezt a fedezetet piaci szereplőktől nem lehetett volna beszerezni (a megtámadott határozat (127) preambulumbekkezdése);

- a pénzügyi világválsággal – amely szigorúbb viszontbiztosítási feltételeket eredményezett – összefüggésben bizonyos magán- viszontbiztosítók csökkentették az ezen ágazatban gyakorolt tevékenységeiket, és inkább más, jövedelmezőbb területekre összpontosítottak (a (128) preambulumbekzdés);
 - figyelembe véve a 2008-ban keletkezett jelentős (mintegy 29,5 millió euró) veszteségeket, „a [Sace BT] gyenge helyzet[e] azzal jár, hogy nagyobb a viszontbiztosítás kockázata” (a (128) preambulumbekzdés);
 - egy ésszerűen gondolkodó magán- viszontbiztosító „soha nem vállalná, hogy ilyen magas, [74,15%-os] arányt fedezzen a viszontbiztosítás sokkal kisebb százalékát biztosító viszontbiztosítókra érvényes feltételekkel megegyező feltételek mellett”. Az ilyen magán- viszontbiztosító megkövetelte volna, hogy a biztosítási díj tükrözze a vállalt kockázat magasabb mértékét (a (128) preambulumbekzdés);
 - a támogatás összege a Sace BT által viselt díj, valamint azon díj közötti különbözetnek felel meg, amelyet egy magán- viszontbiztosító ilyen magas viszontbiztosítási arányért felszámított volna. A Bizottságnak a határozathozatali gyakorlatával összhangban az volt az álláspontja, hogy az ilyen magas viszontbiztosítási arányra és kockázatra vonatkozó díjnak a magán- viszontbiztosítók által a lényegesen alacsonyabb arányért felszámított díjnál legalább 10%-kal magasabbnak kellett volna lennie. A Sace BT által a SACE-nek fizetett 1,56 millió euró összeg tekintetében a visszatérítendő támogatás összege így 156 000 euró (a (128) preambulumbekzdés);
 - a SACE-nek a Sace BT viszontbiztosítási megállapodásában való, az átengedett kockázatok 25%-át meghaladó részesedése ellentétes az e leányvállalat által meghatározott általános elvekkel (a (128) preambulumbekzdés);
 - a vitatott intézkedéseket egymással párhuzamosan kellene elemezni, azon körülmény alapján pedig, hogy a SACE a Sace BT leányvállalata, semmiképp állapítható meg, hogy a SACE úgy járt el, ahogy azt hasonló helyzetben egy magánvállalkozás tette volna (a (126) és (129) preambulumbekzdés);
 - a szóban forgó viszontbiztosítási fedezet lehetővé tette a Sace BT-nek, hogy növelje a hitelbiztosítási kapacitását (a (126) és (130) preambulumbekzdés).
- 102 A felperesek egyrészt a Bizottság azon elemzését vitatják, amely szerint egy magán- viszontbiztosító a SACE által a Sace BT-nek nyújtott viszontbiztosítási fedezetet nem vállalta volna ugyanolyan feltételek mellett, mint amelyeket a magán- viszontbiztosítók alacsonyabb kockázatszint esetén alkalmaznak. Másrészt a felperesek azt állítják, hogy a Bizottság azon értékelése, amely a támogatás összegét a Sace BT által a SACE részére fizetett díj összegének 10%-ában állapítja meg, mérlegelési hibát tartalmaz, és nincs megindokolva.
- 103 Mindenekelőtt azt kell megvizsgálni, hogy a Bizottság helyesen állapíthatta-e meg, hogy amikor a SACE az elfogadott feltételek mellett nyújtotta a Sace BT-nek a vitatott viszontbiztosítási fedezetet, nem úgy járt el, mint ahogy azt hasonló helyzetben egy magán- viszontbiztosító tette volna, majd azt kell ellenőrizni, hogy a támogatás összegének a Bizottság általi értékelése megfelelően meg van-e indokolva.
- A SACE magatartásának egy magán- viszontbiztosító magatartásával való összehasonlításáról
- 104 A felperesek vitatják a Bizottság annak alátámasztására szolgáló érveit, hogy a SACE nem úgy járt el, mint ahogy azt egy magán- viszontbiztosító tette volna. Először is az, hogy a magán gazdasági szereplők korlátozott arányban vettek részt a XoL viszontbiztosítási fedezetben, nem a Sace BT termékinálatának – amelyet a viszontbiztosítóknak kedvező történeti fejlődés jellemez – különleges

kockázataival, hanem alapvetően azzal magyarázható, hogy a saját nehézségeikkel és a piaci nehézségeikkel szembesülve ciklikusan – többek között a kapacitásuk csökkentésével – reagáló piaci szereplők bizonytalanok. Ezzel szemben a SACE szilárd vagyoni háttérrel rendelkezett, és olyan kedvező gazdasági fejlődést tudott maga mögött, amely lehetővé tette számára, hogy megragadja a piaci lehetőségeket. A felperesek szerint ezt megerősíti a Sace BT-vel kötött viszontbiztosítási szerződés címén elért jelentős nyereség, amennyiben a SACE az 1,56 millió euró díjbevétel ellenében nem jegyzett semmilyen káreseményt.

- 105 Másodsor, a felperesek szerint a Bizottság az ellenkérelemben tévesen állítja, hogy a SACE-nek a Sace BT XoL viszontbiztosítási szerződéséhez való hozzájárulása „nem önálló” döntés volt, „hanem [...] az határozta meg, hogy a piac nem volt hajlandó a viszontbiztosítás 25,85%-ánál többet fedezni”. Nincs semmilyen jogszabályi vagy fizetőképességi előírás, amely arra kötelezné a Sace BT-t, hogy teljes körű XoL viszontbiztosítási fedezettel rendelkezzen. A szóban forgó XoL viszontbiztosítási szerződés kizárólag egyes meghatározott, rendkívüli jellegű káreseményeket fedez. E szerződésnek ezért nem volt célja sem a Sace BT folyó technikai hozamának javítása, sem pedig az, hogy lehetővé tegye a Sace BT számára további kapacitások képzését. A SACE és a Sace BT a kölcsönös haszon kilátásait szem előtt tartva vállalta a viszontbiztosítási fedezetet. A Sace BT által követett cél az volt, hogy a közép- és hosszútávú stabilitásának védelme érdekében csökkentse az extrém kockázatokat. Ezzel szemben a SACE a Sace BT termékkínálatának jelentős diverzifikálásában, valamint a gazdasági ciklus olyan szakaszában volt érdekelt, amelyben magasak a biztosítási díjak.
- 106 Harmadszor, a felperesek azt állítják, hogy a második intézkedés elfogadásakor a viszontbiztosítás olyan termék volt, amelyet a SACE a Sace BT-nek biztosított feltételekkel megegyező feltételek mellett kínált valamennyi piaci szereplőnek. A SACE – egyedül a más gazdasági szereplőktől származó ajánlatok hiánya folytán – azért nem kötött más gazdasági szereplőkkel ilyen szerződéseket, mert a biztosítási csoportokon belül a gazdasági szereplők a viszontbiztosításra szakosodott társaságaik részéről kedvezményes fedezetben részesülnek. Ezért a Bizottságot semmi nem jogosítja fel annak megállapítására, hogy a Sace BT-nek biztosított feltételekkel azonos feltételek mellett történő viszontbiztosítás iránti kérelmeket elutasították.
- 107 Negyedszer, a felperesek szerint egyetlen vizsgálati eredmény sem támasztja alá a Bizottság által a megtámadott határozat (128) preambulumbekzdésében megfogalmazott azon állítást, amely szerint egy magán- viszontbiztosító soha nem fogadta volna el, hogy a SACE által a Sace BT-nek biztosított feltételek mellett ilyen magas viszontbiztosítási arányt fedezzen. Márpedig – mint azt a megtámadott határozat (179) preambulumbekzdése említi – a SACE e fedezeti arány vállalásával kapcsolatos döntése a kockázatok/hozam 2009. március 19-i, e társaság kockázatkezelésért felelős szervezeti egysége által az AON Re Global biztosítási alkusz értékelése alapján végzett azon elemzésen alapul, amely a Sace BT XoL viszontbiztosítási szerződését jövedelmezőnek minősítette.
- 108 Ötödször, a mértékadó közgazdasági irodalom szerint és a piacon működő legjelentősebb nemzetközi viszontbiztosítók gyakorlatában a viszontbiztosítási tevékenység díjszabása nem csupán a vállalt kockázat szintjétől függ. Másfelől a XoL viszontbiztosítók által hozott egyetlen döntés a viszontbiztosítás tárgyát képező kockázat arányára vonatkozik. Ami a biztosítási díjat illeti, arról ezt megelőzően, az átengedő biztosító, az alkuszok és a viszontbiztosítók közötti tárgyalási folyamat keretében állapodnak meg, és az a viszontbiztosítóktól vagy a vállalt kockázatok hánnyadától függően nem változik.
- 109 Hatodsor, a felperesek vitatják a Bizottság által a megtámadott határozat (130) preambulumbekzdésében tett azon megállapítást, amely szerint lényegében a SACE által nyújtott viszontbiztosítási fedezet előnyt biztosított a Sace BT-nek azáltal, hogy lehetővé tette számára a hitelbiztosítási kapacitásának növelését, anélkül hogy a kérdéses kockázatokat egyedül a saját forrásai terhére kellett volna vállalnia, vagy hogy a viszontbiztosítási fedezetének fennmaradó részéért olyan díjat kellett volna kínálnia, amely az egyéb magán- viszontbiztosítóknak fizetett díjnál legalább 10%-kal

magasabb. A felperesek azt állítják, hogy az üzleti év során aláírt szerződések nagyságrendje és értéke olyan tényezők összességétől függ, amelyek alapvetően a társaság fejlesztési céljaihoz és e célok operatív alváltozataihoz kapcsolódnak.

- 110 A Bizottság az egész fenti érvelést vitatja.
- 111 Annak eldöntése érdekében, hogy a SACE úgy járt-e el, mint ahogy azt egy hasonló helyzetben lévő magán-viszontbiztosító tette volna, a Bizottságnak a rendelkezésére álló releváns adatok alapján azt kellett megvizsgálnia, hogy a második intézkedés elfogadása előtt a SACE megfelelő gazdasági mérlegelést folytatott-e le arra vonatkozóan, hogy ez az intézkedés a vállalt kockázatokra tekintettel jövedelmező-e.
- 112 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy jöllehet az állami támogatások ellenőrzése keretében a tagállamnak az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti lojális együttműködési kötelezettség értelmében a Bizottság rendelkezésére kell bocsátania minden olyan adatot, amely lehetővé teszi a Bizottság számára a szóban forgó intézkedés államtámogatás-jellegéről történő állásfoglalást, a Bizottságnak a gondos és pártatlan vizsgálatra irányuló kötelezettsége értelmében (lásd a fenti 95. pontot) alaposan meg kell vizsgálnia a tagállam által a rendelkezésére bocsátott adatokat (2014. április 30-i Dunamenti Erőmű kontra Bizottság ítélet, T-179/09, EU:T:2014:236, 176. pont). A hivatalos vizsgálati eljárás szellemével összhangban – amely eljárás az érintett feleknek a Bizottság információs forrásának szerepét osztja (lásd ebben az értelemben: 2006. május 31-i Kuwait Petroleum [Nederland] kontra Bizottság ítélet, T-354/99, EBHT, EU:T:2006:137, 89. pont) – e kötelezettség azon információkkal kapcsolatban is terheli a Bizottságot, amelyeket az érintett felek közöltek vele.
- 113 Márpedig a Bizottság a második intézkedés magánbefektető kritériumával való összhangjának mérlegelése keretében a megtámadott határozatban nem foglalt kifejezetten állást a felperesek által hivatkozott, a SACE kockázatkezelésért felelős szervezeti egysége által 2009. március 19-én annak ellenőrzése érdekében készített feljegyzésről, hogy „a viszontbiztosítási megállapodás becsült jövedelmezőségi szintje megfelelt-e a vállalt kockázatoknak” (lásd a fenti 107. pontot). Pedig e feljegyzést a SACE a közigazgatási eljárás során közölte a Bizottsággal, mint azt a megtámadott határozat (179) preambulumbekkezdése is tanúsítja, amely említést tesz e feljegyzésről, és megjegyzi, hogy a SACE igazgatótanácsa a 2009. április 1-jei ülésén jóváhagyta a SACE-nek a Sace BT nemarányos viszontbiztosítási szerződéséhez a piaci viszontbiztosítók által nem fedezett összegben történő hozzájárulását.
- 114 A 2009. március 19-i feljegyzésnek azonban egyértelmű jelentősége van. A felek érveléséből és az iratanyagban szereplő iratokból ugyanis kitűnik, hogy azok az egyedüli gazdasági értékelések, amelyekre a SACE a második intézkedés elfogadása érdekében támaszkodott, és amelyeket első alkalommal a SACE igazgatótanácsának 2009. február 11-i ülésén vitattak meg, a felperesek szerint e 2009. március 19-i feljegyzésben, valamint az AON Re Global biztosítási alkusz azon jelentésében szerepeltek, amelyen e feljegyzés alapul.
- 115 Ezenkívül a felperesek nem hivatkoznak egyetlen más dokumentumra sem, amelyet a SACE-nek a Sace BT viszontbiztosítási szerződésében való részvételének vizsgálata érdekében a SACE igazgatótanácsa elé terjesztettek volna.
- 116 Ugyanakkor mind a SACE és az olasz hatóságok által a közigazgatási eljárás során tett észrevételekre, mind pedig a fent említett 2009. március 19-i feljegyzésnek és az AON Re Global fent említett jelentésének tartalmára tekintettel nem kifogásolható a Bizottsággal szemben, hogy a megtámadott határozatban nem foglalt kifejezetten állást ezen adatok tartalmáról annak mérlegelése érdekében, hogy a második intézkedés biztosítása a jövedelmezőségének előzetes mérlegelésén alapult-e.

- 117 Egyrészt ugyanis a felperesek észrevételeinek a megtámadott határozat 68–71. pontjában foglalt összegzéséből nem tűnik ki, továbbá a felperesek, valamint az Olasz Köztársaság a Törvényszék előtt nem állítja, hogy a közigazgatási eljárás során arra hivatkoztak volna, hogy a SACE a fent említett dokumentumok alapján lefolytatta volna a második intézkedés jövedelmezőségének, vagyis gazdasági racionalitásának *ex ante* elemzését. A közigazgatási eljárás során arra helyezték a hangsúlyt, hogy a SACE által vállalt feltételek azonosak voltak a Sace BT viszontbiztosítási fedezetében részt vevő magán- viszontbiztosítók által elfogadott feltételekkel.
- 118 Másrészt, a 2009. március 19-i feljegyzés a SACE kockázatkezelésért felelős szervezeti egységétől származik, amely annak ellenőrzésére volt hivatott, hogy a Sace BT viszontbiztosítási szerződésének becsült jövedelmezősége megfelelt-e a vállalt kockázatoknak. Márpedig e szervezeti egység kedvező véleményt adott a SACE e megállapodásban való részvételét illetően, alapvetően az AON Re Global biztosítási alkusz 2008. november 14-i jelentéséből kiindulva. E jelentés olyan becsléseket tartalmazott, amelyeket a Sace BT viszontbiztosítási szerződése 2009-ben történő megújítására tekintettel végeztek el a Sace BT számára, és amelyek annak elemzésén alapultak, hogy a 2008. évi viszontbiztosítási szerződés milyen hatással van a Sace BT jelenlegi és jövőbeli eredményeire és követelményeire a saját források tárgyában. A 2009. március 19-i feljegyzésben viszont a SACE kockázatkezelésért felelős szervezeti egysége egyáltalán nem tette naprakésszé a 2008-ból származó információkat. Így sem a 2009. március 19-i feljegyzés, sem pedig az AON Re Global jelentése nem vette figyelembe azt a pénzügyi válságot, amely a 2008. év végén az európai gazdaságot sújtotta, és amely 2009-ben az euróövezet gazdasági helyzetének romlását váltotta ki. Ezenkívül e feljegyzésben nem szerepel a legcsekélyebb olyan utalás sem, amelynek alapján feltételezhető lenne, hogy a megállapodásban való, a SACE által tervezett 74,15%-os részvétel jelentőségét, következésképpen pedig a kockázatoknak való kitettségének jelentőségét az ilyen részvétel becsült jövedelmezőségének értékelése során figyelembe vették volna.
- 119 Ezért a Bizottság a megtámadott határozatban nem volt köteles állást foglalni a 2009. március 19-i és a 2008. november 14-i feljegyzés bizonyító erejéről. Elegendő volt, ha megfelelően kifejti azokat az okokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy a magán gazdasági szereplők nem lettek volna hajlandók a második intézkedést a SACE által vállalt feltételek mellett jegyezni.
- 120 Ebből következik, hogy a Bizottság nem rendelkezett semmilyen releváns írott dokumentummal, amikor azt a kérdést vizsgálta, hogy a SACE magán- viszontbiztosítóként járt-e el. Meg kell tehát vizsgálni, hogy milyen következmények származnak abból, hogy a Bizottsággal nem közöltek a második intézkedés becsült jövedelmezésének előzetes, releváns és dokumentált gazdasági értékelésére vonatkozó adatokat, figyelembe véve mindazon tényezőt, amelyet egy piaci feltételek mellett működő magán- viszontbiztosító figyelembe vett volna.
- 121 Kétségtelen, hogy az ítélkezési gyakorlat (lásd a fenti 97. pontot) szerint az érintett tagállam vagy közjogi jogalany feladata annak alátámasztása, hogy a döntése ahhoz hasonló gazdasági értékeléseken alapult, amelyeket egy ésszerűen gondolkodó, hasonló helyzetben lévő magán gazdasági szereplő a vizsgált intézkedés elfogadását megelőzően, az ilyen befektetés jövőbeli jövedelmezőségének megállapítása érdekében elvégeztetett volna. E célból a független tanácsadó irodák által készített, a vizsgált intézkedés elfogadását megelőzően megrendelt tanulmányoknak a közigazgatási eljárás során történő csatolása hozzájárulhat annak bizonyításához, hogy a tagállam vagy a közjogi jogalany piaci szereplői minőségében hajtotta végre ezt az intézkedést (lásd ebben az értelemben: Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 97. pont, EU:T:2014:604, 49. pont).
- 122 Ugyanakkor a támogatást nyújtó közjogi jogalany részéről megkövetelt gazdasági értékelési adatokat *in concreto* kell mérlegelni, továbbá azok a vállalt gazdasági kockázatok jellegétől és terjedelmétől függően változhatnak (lásd a fenti 98. pontot). A jelen ügyben a kereskedelmi ügyletből álló második intézkedés jövedelmezőségének értékelését egyrészt a vállalt kockázatokra, másrészt pedig a viszontbiztosítási díj összegének a kockázat terjedelméhez képest megfelelő jellegére vonatkozó, viszonylag körülhatárolt elemzés alapján lehetett elvégezni.

- 123 E feltételek mellett – tekintettel az ügylet kétségkívül nem elhanyagolható, ugyanakkor viszonylag korlátozott összegére – önmagában az a körülmény, hogy a SACE nem szolgáltat bizonyítékkal arra, hogy a Sace BT viszontbiztosítási fedezete jövedelmezőségének megállapítása érdekében lefolytatta volna a vállalt kockázat mértékét tükröző biztosítási díj összegének *ex ante* gazdasági elemzését, nem elegendő annak megállapításához, hogy a SACE nem úgy járt el, mint ahogy azt hasonló helyzetben egy magán- viszontbiztosító tette volna.
- 124 Ezért meg kell vizsgálni azokat a valószínűsítő körülményeket, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatban akkor támaszkodott, amikor azt kifogásolta a SACE-vel szemben, hogy a viszontbiztosítási fedezet fennmaradó részét ugyanolyan díjszabási feltételek mellett nyújtotta, mint amelyeket a magán- viszontbiztosítók az alacsonyabb kockázatokra alkalmaznak.
- 125 Először is, e valószínűsítő körülmények közül a Bizottság különösen azt emelte ki, hogy a Sace BT-nek számos próbálkozása ellenére nem sikerült 25,85% feletti fedezetet szereznie a magán- viszontbiztosítóktól (lásd a fenti 101. pont első francia bekezdését). A felperesek e tekintetben előadják: az, hogy 2009-ben a magán- viszontbiztosítók – a korábbi évekkal ellentétben – megtagadták a 25,85% feletti viszontbiztosítási fedezet vállalását, a tevékenységüknek a gazdasági és pénzügyi válsághelyzet leküzdése érdekében történő ciklikus csökkentésével, nem pedig a Sace BT termékinálatához kapcsolódó kockázatokkal magyarázható (lásd a fenti 104. pontot).
- 126 Elismerve, hogy a válsághelyzet egyike volt azon tényezőknek, amelyek alapján a magán- viszontbiztosítók megtagadták a Sace BT viszontbiztosítási szerződésében való 25,85% feletti részvételt (lásd a fenti 100. pontot), meg kell állapítani, hogy a válság az összes érintett piaci szereplő vonatkozásában hatással volt a piaci feltételekre és növelte a káresemények kockázatát, ideértve a SACE-t is, a vagyonának a felperesek által hivatkozott stabilitása és a tevékenységének szintén általuk hivatkozott kedvező alakulása ellenére. Márpedig a válság háttere és a viszontbiztosítási kínálat állítólagos csökkenése csak arra ösztönözhetett egy ésszerűen gondolkodó gazdasági szereplőt, hogy a legnagyobb figyelemmel értékelje a vállalt kockázatokat és a szóban forgó művelet jövedelmezőségét. E tekintetben másfelől a felperesek sem vitatják a Bizottság által a megtámadott határozat (128) preambulumbekkezdésében megfogalmazott azon állítást, amely szerint a pénzügyi válság szigorúbb viszontbiztosítási feltételek bevezetését eredményezte (lásd a fenti 101. pont második francia bekezdését).
- 127 Márpedig a felperesek nem szolgálnak semmilyen adattal, amelynek alapján feltételezhető lenne, hogy a Sace BT viszontbiztosítási szerződésében való magasabb arányú részvétel jövedelmezőségének a magán- viszontbiztosítók által a vállalt kockázatok jelentőségére tekintettel történő mérlegelése nem játszott alapvető szerepet e visszautasításban. A felperesek kétségkívül azt állítják, hogy a Sace BT által 2009-től 2011-ig kötött viszontbiztosítási megállapodások vizsgálata azt mutatja, hogy „a különböző viszontbiztosítóknak fizetett hitelkamatok ugyanazok voltak”, annak ellenére, hogy a különböző magán gazdasági szereplők által viszontbiztosított arányok 2009-ben 2,5%-tól 10%-ig (lásd a fenti 100. pontot), 2010-ben és 2011-ben pedig 5%-tól 15%-ig változtak. Hasonlóképp, a felperesek által a Törvényszék írásban feltett kérdésére adott válaszból kitűnik, hogy 2005-től 2008-ig – vagyis abban az időszakban, amelynek során a Sace BT a teljes viszontbiztosítási fedezetét a piacon szerezte be – az éves viszontbiztosítási szerződésekben a Sace BT összes viszontbiztosított kockázatának fedezete ellenében megállapított díj összegét a Sace BT szintén annak megfelelően folyósította a különböző viszontbiztosítóknak, hogy azok az egyes említett szerződésekben milyen arányban vettek részt. Ugyanakkor ezen időszakban a magán- viszontbiztosítók által jegyzett fedezetek mértékei lépcsőzetesen 3% és 28% között helyezkedtek el. A magán- viszontbiztosítók által azonos díjszabási feltételek mellett vállalt e különböző részvételi arányok azonban nem összehasonlíthatók a SACE-nek a Sace BT viszontbiztosítási szerződésében való 74,15%-os részvételével. A Sace BT-nek a felperesek által hivatkozott korábbi viszontbiztosítási szerződései alapján tehát nem vonható le semmilyen következtetés azon összefüggést illetően, amelyet a hasonló helyzetben lévő magán gazdasági szereplők a díj mértéke és a 74%-ot meghaladó viszontbiztosítási fedezet nyújtására irányuló döntés között állítólag megállapítottak.

- 128 Másodsor, az azon kérdéssel kapcsolatos vitát illetően, hogy a SACE azért nyújtotta-e a Sace BT-nek a vitatott viszontbiztosítási fedezetet, hogy áthidalja a piaci „vizontbiztosítási kapacitáshiányt”, mint az a SACE igazgatótanácsa 2009. május 26-i ülésének a Bizottság által hivatkozott jegyzőkönyvében szerepel, vagy pedig a kölcsönös haszon kilátásait szem előtt tartva, mint azt a felperesek állítják (lásd a fenti 105. pontot), mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a felek között nem vitatott, hogy a Sace BT-nek nem sikerült a viszontbiztosítási fedezete fennmaradó 74,15%-át a SACE által elfogadott díjszabási feltételek mellett beszereznie a piacon (lásd a fenti 100. pontot).
- 129 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy sem az iratanyagból, sem pedig a közigazgatási eljárás során a Bizottsággal közölt és a felperesek által a Törvényszék előtt az utóbbi felhívására benyújtott dokumentumokból nem tűnik ki, hogy a második intézkedést a SACE jövedelmezőségi szempontjait figyelembe véve készítették volna elő. Különösen a SACE igazgatótanácsa 2009. február 11-i azon ülésének jegyzőkönyvéről van szó, amelynek során első alkalommal vitatták meg a SACE-nek a Sace BT 2009. évi viszontbiztosítási szerződésében való részvételét, továbbá ezen igazgatótanács 2009. április 1-jei azon ülésének jegyzőkönyvéről, amelynek során jóváhagyták a második intézkedés elfogadását, valamint az e két ülés során az igazgatótanács elé terjesztett dokumentumokról. A 2009. április 1-jei jegyzőkönyvből ugyanis – amelyben rögzítették a SACE-nek a Sace BT viszontbiztosítási szerződésében a magán- viszontbiztosítók által el nem fogadott hányad erejéig és az e magán- viszontbiztosítók által vállaltakkal megegyező feltételek mellett történő részvételét – kifejezetten kitűnik, hogy e részvételt „[az akkori] kedvezőtlen konjunktúrára” tekintettel határozták el annak érdekében, hogy a Sace BT számára lehetővé tegyék a biztosítási kapacitásának fenntartását, különösen a kis- és középvállalkozások szegmensében. Ezenkívül sem a SACE igazgatótanácsa 2009. május 26-i ülésének jegyzőkönyve – amely emlékeztet a SACE-nek a Sace BT viszontbiztosítási programjában való, az igazgatótanács 2009. február 11-i és április 1-jei határozataival összhangban történő részvételére –, sem pedig az ezen ülés során az igazgatótanács elé terjesztett dokumentumok nem tartalmazzak a többek között a Sace BT által a 2009. év kezdete óta jegyzett káresemények számára vonatkozó olyan adatokat (lásd az alábbi 134. pontot), amelyek alapján feltételezhető lenne, hogy a vitatott viszontbiztosítási fedezetnek a SACE tekintetében fennálló jövedelmezőségét e szerződésnek a Sace BT javára való 2009. június 5-i jegyzését megelőzően figyelembe vették volna.
- 130 Harmadszor, annak bizonyítása érdekében, hogy a Sace BT által fizetett díj összege a SACE által vállalt kockázatok szintjéhez képest nem volt megfelelő, a Bizottság a megtámadott határozat (128) preambulumbekzdésében azt állítja, hogy a Sace BT által 2008-ban elszenvedett, mintegy 29,5 millió euró összegű jelentős veszteségek a viszontbiztosítás szempontjából nagyobb kockázatokat eredményeztek.
- 131 E tekintetben a felperesek nem vitatják a megtámadott határozat (128) preambulumbekzdéséhez fűzött 101. lábjegyzetben említett azon tényt, hogy – az Istituto per la vigilanza sulle assicurazione private (ISVAP, a magánbiztosításokat felügyelő olasz közigazgatási hatóság) által 2010. október 11-én a Sace BT helyiségeiben végzett ellenőrzésről készült, a Bizottság által a Törvényszék felhívására csatolt jegyzőkönyv szerint – a Sace BT viszontbiztosításának megújítására irányuló tárgyalásokban részt vevő több magán- viszontbiztosító aggodalmait fejezte ki e vállalkozás helyzetét illetően. Így az egyik viszontbiztosító a 2009. évi nymarányos viszontbiztosítási szerződésben való részvételének megtagadását többek között az elmúlt két év magas veszteségeivel és a program árával magyarázta. Ezenkívül a tárgyalás során a Bizottság – anélkül, hogy ebben a felperesek és az Olasz Köztársaság ellentmondtak volna neki – kifejezetten utalt az egyrészt a viszontbiztosítók kockázatoknak való kitettsége, másrészt pedig a Sace BT által a káreseményeknek a válságot követő növekedése folytán 2008-ban tapasztalt pénzügyi nehézségek között fennálló kapcsolatra.
- 132 A felperesek és az Olasz Köztársaság e tekintetben kétségkívül jelezték a tárgyaláson, hogy amikor a SACE 2009. június 5-én elvállalta a Sace BT viszontbiztosítási fedezetének fennmaradó részét, még egyetlen káresemény sem következett be. Ugyanakkor sem az iratanyagból, sem pedig a felperesek által szolgáltatott adatokból nem következik, hogy a káresemények 2009 első negyedévében, majd az ezt

követő két hónapban tapasztalt hiányát a SACE igazgatótanácsa figyelembe vette volna a második intézkedés 2009. április 1-jei jóváhagyása vagy a szerződés 2009. június 5-i aláírása során, mint az a fenti 129. pontban megállapítást nyert.

- 133 Ezenkívül nem bizonyított, egyébként pedig a felperesek és az Olasz Köztársaság sem állítják, hogy a káresemény hiányát a viszontbiztosítási fedezet 2009. június 5-i elvállalását megelőzően, a közigazgatási eljárás során a Bizottság tudomására hozták volna annak érdekében, hogy igazolják a második intézkedés elfogadását. Márpedig az ítélkezési gyakorlat szerint (2008. június 25-i Olympiaki Aeroporia Ypiresies kontra Bizottság ítélet, fenti 83. pont, EU:T:2008:222, 56. pont; lásd továbbá ebben az értelemben: 2008. július 1-jei Chronopost és La Poste kontra UFEX és társai ítélet, C-341/06 P és C-342/06 P, EBHT, EU:C:2008:375, 144. pont; Bizottság kontra Scott ítélet, fenti 95. pont, EU:C:2010:480, 91. pont) a megtámadott határozat jogszerűségét azon információk alapján kell mérlegelni, amelyek e határozat elfogadásának időpontjában a Bizottság rendelkezésére állhattak. Következésképpen, mivel a felperesek és az Olasz Köztársaság a közigazgatási eljárás során nem közölték a Bizottsággal ezeket az adatokat, a megtámadott határozat jogszerűségének vitatása érdekében nem hivatkozhatnak arra, hogy a vitatott viszontbiztosítási fedezetnek a Sace BT javára történő elvállalását megelőző öt hónap során nem jegyezték semmilyen káreseményt, vagyis a SACE által vállalt kockázatok korlátozottabbak voltak (lásd ebben az értelemben: 2002. június 13-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, C-382/99, EBHT, EU:C:2002:363, 76. pont). Másfelől a Bizottság a tárgyalás során mindenképp helyesen állította, hogy az első alkalommal a tárgyalás során előadott, arra alapított új érv, hogy a 2009. év első öt hónapja során nem következett be káresemény, az Európai Unió Bírósága alapokmánya 48. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadhatatlan. Ez az érv ugyanis nem tekinthető a felperesek által a keresetlevélben megfogalmazott, a Sace BT termékínálatának „a viszontbiztosítóknak kedvező történeti fejlődésével” kapcsolatos homályos és nem részletezett utalás (lásd a fenti 104. pontot) kifejtésének.
- 134 Végül a SACE által a közigazgatási eljárás során előadott azon visszamenőleges megállapítás, amely szerint a második intézkedés ténylegesen lehetővé tette e társaság számára, hogy 2009-ben jelentős gazdasági nyereséget érjen el, mivel az 1,56 millió euró összegű díjbevétel vonatkozásában nem jegyezték semmilyen káreseményt, nem releváns, mivel az a második intézkedés elfogadását megelőző helyzeten alapul (lásd a fenti 93. pontot).
- 135 Negyedszer, a Bizottság a megtámadott határozat (128) preambulumbekkezdésének végén azt állítja, hogy a viszontbiztosítás ilyen nagy arányának egyetlen társasághoz történő kihelyezése nem feltétlenül volt összhangban a viszontbiztosítás általános elveivel, mint azt az ISVAP a Sace BT helyiségeiben 2010. október 11-én végzett ellenőrzés jegyzőkönyvében megállapította. E tekintetben a felperesek által nyújtott magyarázatokból és e jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a Sace BT igazgatótanácsa a 2008. április 22-i tanácskozása során úgy döntött, hogy a viszontbiztosítási szerződésében részt vevő viszontbiztosítók számának olyannak kell lennie, amely biztosítja a kockázatok e viszontbiztosítók közötti megfelelő megosztását, továbbá hogy egyetlen viszontbiztosítónak sem kelljen 25%-nál magasabb viszontbiztosítási arányt fedeznie. Ez megerősíti, hogy a Sace BT 2009-ben az anyavállalatához fordult, mert számos próbálkozása ellenére összesen csak 25,85%-os viszontbiztosítási fedezetet tudott elérni a piacon.
- 136 A fenti adatok megerősítik a SACE azon döntése gazdasági ésszerűségének hiányát, hogy a leányvállalatának olyan fedezetet kínáljon, amely az ISVAP által megállapított és a Sace BT által meghatározott 25%-os felső határnak majdnem a háromszorosa, ez pedig annál inkább így van, hogy ezt megelőzően a SACE gyakorlatilag soha nem tett ajánlatot viszontbiztosítási szerződésekre, jóllehet az alapszabálya 6. cikkének (4) bekezdése felhatalmazta őt ilyen szerződéses ajánlattételre, azzal a feltétellel, hogy e szerződéseket a piaci feltételeknek megfelelően szövegezzék meg (lásd a fenti 106. pontot).

- 137 Ötödször, azon kérdést illetően, hogy a magán-viszontbiztosítók valamely viszontbiztosítási szerződésben való részvétellel kapcsolatos döntése, valamint a részvételük aránya különösen attól függ-e, hogy a vállalt kockázatok jelentőségéhez képest milyen mértékű díjat kínálnak nekik (lásd a fenti 108. pontot), a felperesek állításait el kell utasítani. Mindenekelőtt, a viszontbiztosítási szerződésben javasolt díjszabási feltételekkel kapcsolatos tárgyalási folyamat semmiképp nem jelenti azt, hogy az e tárgyalások végén a viszontbiztosítási szerződésben megállapított díj mértéke ne lenne jelentős hatással a magán-viszontbiztosítóknak az e szerződésben való részvétellel vagy az attól való tartózkodással kapcsolatos döntésére, valamint az adott esetben általuk vállalt kockázat arányára. Ezenkívül azon jogi folyamatot illetően, amely a SACE-hez hasonló viszontbiztosító számára lehetővé tehetné volna, hogy a Sace BT viszontbiztosítási fedezete fennmaradó részének elvállalása ellenében magasabb díjazásban részesüljön, mint amelyet a 2009. évi, a magán-viszontbiztosítók által összesen 25,85% arányban jegyzett viszontbiztosítási szerződés tartalmazott, a Bizottság a tárgyalás során a Törvényszék kérdésére adott válaszként jelezte, hogy a Sace BT fent említett viszontbiztosítási szerződése az e társaság által viszontbiztosított kockázatoknak csak 25%-át érintette. Ezért a Sace BT 2009. évi viszontbiztosítási fedezetének fennmaradó részét illetően másik, magasabb díjról rendelkező viszontbiztosítási szerződést lehetett volna kötni, amit a tárgyalás során sem a felperesek, sem pedig az Olasz Köztársaság nem vitatott.
- 138 Továbbá a felperesek azon érve, amelynek értelmében a mértékadó közgazdasági irodalom szerint a viszontbiztosítási szerződésben alkalmazott díjszabás az olyan körülmények együttesétől függ, mint például a piac változó körülményei és az érintett gazdasági szereplők bizonyos kockázatkategóriák előnyben részesítése iránti hajlama, nem jelenti azt, hogy a vállalt kockázatok jelentősége a díjszabás megállapításának csupán elhanyagolható szempontja lenne.
- 139 Végül a felperesek által a legjelentősebb nemzetközi viszontbiztosítók gyakorlatára vonatkozóan előadott érv (lásd a fenti 108. pontot) nem teszi lehetővé annak bizonyítását, hogy a jelen ügy körülményei között elhanyagolható összefüggés állna fenn a vállalt kockázatok és a díj mértéke között. Egyrészt, ez az érv az AON Benfield Italia SpA Insurance & Reinsurance Brokers által 2013. április 18-án a Sace BT-nek küldött azon levélen alapul, amelyben az szerepel, hogy „vezető viszontbiztosítási alkuszként szerzett tapasztalat[aik] alapján meg tud[ják] erősíteni, hogy főszabály szerint egy arányos vagy XL szerződés költsége (díj vagy járulékok) független a részesedés mértékétől (és fordítva)”. Másrészt, a felperesek azt állítják, hogy a második intézkedés azon nem ritka esetekhez hasonlítható, amelyekben a csoport vezető társasága a kockázat jelentős, 50%-ot meghaladó részét vállalja magára.
- 140 Kétségtelen, hogy a fent említett levél – jóllehet a megtámadott határozat elfogadását követő időszakból származik – a második intézkedés elfogadása idején rendelkezésre álló információkon alapul. Ugyanakkor sem e levél tartalma, sem pedig a csoport vezető társaságaira vonatkozó érv nem kapcsolódik kifejezetten a nemarányos viszontbiztosítási szerződésekhez. Ezek az adatok az általános jellegük folytán nem vonhatják kétségbe a Bizottság azon megállapításait, amelyeket a rendelkezésre álló adatokra tekintettel a következőkre alapított: a jelen jogvita hátterére, amelyet különösen az jellemez, hogy a magán-viszontbiztosítók megtagadták a Sace BT viszontbiztosítási megállapodásában való szélesebb körű részvételt, valamint arra, hogy a díj összegét és a vállalt kockázat mértékét elmulasztották a SACE viszontbiztosítási fedezetben való részvételének jelentőségére tekintettel megfeleltetni egymásnak.
- 141 Hatodszor, a felperesek állításaival (lásd a fenti 109. pontot) ellentétben az, hogy a SACE a Sace BT javára más díjszabási feltételekkel vállalt viszontbiztosítási fedezetet, mint amelyek a piaci folyamatokból következnenek, önmagában az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett előnynek minősül. Másfelől a felperesek nem vitatják, hogy a közigazgatási eljárás során a SACE maga is elismerte, hogy e viszontbiztosítási fedezet lehetővé tette a Sace BT számára a hitelbiztosítási kapacitásának növelését. Ráadásul a felperesek azon érvelése, amely szerint nem áll fenn arányos és számszerűsíthető összefüggés a viszontbiztosításra átengedett tevékenység rész és a vállalt kapacitás között, semmilyen módon nem kapcsolódik a Bizottság által a megtámadott határozat (130) preambulumbekkezdésében megfogalmazott azon állításhoz, amely szerint ilyen fedezet hiányában

a Sace BT-nek vagy a saját forrásai terhére kellett volna viselnie a kérdéses kockázatokat, vagy pedig a viszontbiztosítás megszerzése érdekében legalább 10%-kal magasabb díjat kellett volna kínálnia. Következésképpen a felperesek megalapozatlanul kifogásolják a Bizottsággal szemben annak bizonyítása elmulasztását, hogy a SACE által nyújtott viszontbiztosítási fedezet hiányában milyen lett volna a Sace BT hitelbiztosítási kapacitása, mivel a Sace BT által szerzett előny – amelyhez rendes piaci feltételek mellett nem jutott volna hozzá – éppen a SACE által nyújtott kedvezményes díjszabási feltételekben nyilvánult meg.

¹⁴² E megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat elfogadásakor rendelkezésére álló adatokra figyelemmel helyesen állapította meg, hogy a második intézkedést kedvezményes díjszabási feltételekkel fogadták el a Sace BT javára, a Sace BT-nek így biztosított előny pedig a SACE által alkalmazott viszontbiztosítási díj, valamint azon viszontbiztosítási díj közötti különbözetből állt, amelyet egy magán- viszontbiztosító ilyen magas viszontbiztosítási arány esetén követelt volna.

¹⁴³ E feltételek mellett hatástalanként el kell utasítani a felperesek által a válasz szakaszában felhozott, a Bizottság által a megtámadott határozat (129) preambulumbekzdésében tett azon megállapítás vitatására irányuló érveket, amely szerint a viszontbiztosítási szerződés megkötését a tőkejuttatásokkal együtt kell elemezni annak vizsgálata érdekében, hogy a magánjog hatálya alá tartozó valamely anyavállalat hajlandó lett volna-e arra, hogy a piaci árhoz képest kedvezményes feltételek mellett nyújtson viszontbiztosítási fedezetet a leányvállalatának, amennyiben e leányvállalat a kínált áron nem jut ilyen fedezethez.

– A támogatás összegének értékelésével kapcsolatos indokolás állítólagos hiányáról

¹⁴⁴ A visszatérítendő támogatás összegének meghatározása érdekében a Bizottság által alkalmazott módszert illetően a megtámadott határozat (128) preambulumbekzdése annak kijelentésére szorítkozik, hogy „[a] Bizottság határozathozatali gyakorlatával összhangban a Bizottság úgy véli, hogy a viszontbiztosítás és a kockázat ilyen nagy részéért felszámított díjnak legalább 10%-kal magasabbnak kellett volna lennie a viszontbiztosítás és a kockázat kisebb részéért a magán- viszontbiztosítók által felszámított díjnal”, továbbá hogy „[a] Sace BT által a SACE vállalatnak fizetett 1,56 millió EUR összeg alapján a támogatás mennyisége 156 000 EUR”. A megtámadott határozat e tekintetben a Portugália által a rövid lejáratú exporthitel-biztosítási programhoz nyújtott C 28/2010. számú állami támogatásról szóló, 2011. november 23-i 2014/532/EU határozatra (HL 2014. L 244., 59. o.) hivatkozik, amelyben a Bizottság a visszatérítendő támogatás összegének ésszerű feltételezéseken és a szokásos piaci gyakorlatokon alapuló számítási módszerét alakította ki (a továbbiakban: 2011. november 23-i határozat).

¹⁴⁵ A felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság nem fejtette ki azokat az indokokat, amelyek alapján úgy véli, hogy a Sace BT által fizetett díj összegének a magán- viszontbiztosítók által felszámított díj összegénél 10%-kal magasabbnak kellett volna lennie.

¹⁴⁶ Annak alátámasztása érdekében, hogy a SACE részére fizetett díj a Sace BT által a viszontbiztosítási szerződésben részes többi félnek fizetett díjhoz képest nem volt elegendő, a Bizottság a 2011. november 23-i határozatra történő utalásra szorítkozott. Márpedig a felperesek szerint e határozat indokolása érthetetlen azzal összefüggésben, hogy az állam által nyújtott fedezet piaci árának elméleti számszerűsítését akként végzi el, hogy azt a magánbiztosító által az egyes ügyfelek vonatkozásában alkalmazott ár 110%-ában állapítja meg. Ezenkívül a jelen ügyben a Bizottság nem magyarázta meg, hogy a második intézkedést illetően miért lehetne analógia útján ezt a számítási módszert alkalmazni, amelyet a magánbiztosítókkal való kockázatmegosztási (úgynevezett „top-up”) mechanizmusként működő olyan arányos állami biztosítási rendszer vonatkozásában dolgoztak ki, amely teljesen eltér a

nemarányos viszontbiztosítástól. Ráadásul a Bizottság a felperesek szerint tévedett, amikor úgy ítélte meg, hogy a vállalt kockázat nagysága és az arányos biztosításhoz megállapított biztosítási díj közötti egyenes arányosság elve a viszontbiztosításra is alkalmazandó volt.

- 147 A Bizottság azt állítja, hogy óvatos megközelítést alkalmazott, tekintettel arra, hogy nehéz meghatározni azon díj összegét, amelyet a magán gazdasági szereplők követeltek volna, mivel csak azt lehetett biztosan tudni, hogy e magán gazdasági szereplők együtt nem voltak hajlandók a kockázat 25,85%-ánál magasabb fedezetet nyújtani. A 10%-os arányra vezető számítást a Bizottság a 2011. november 23-i határozatban vizsgálta azon portugál eset alapján vezette le, amelynek tekintetében módszert dolgozott ki annak kiszámítására, hogy a biztosítási szempontból jelentősebb kitétségből eredő kockázatnövekedéshez képest mennyivel emelkedjék a díj.
- 148 A két ügy közötti egyetlen és legfontosabb különbség abban áll, hogy a SACE nem csupán kiegészítő („top-up”) beavatkozást hajtott végre a kockázatok piaci szereplők által nem fedezett arányának fedezete érdekében, hanem a kockázatok olyan százalékos arányát is vállalta, amely sokkal magasabb a magán gazdasági szereplők által elfogadott kockázati aránynál, akik közül a legjelentősebb közreműködő a kockázatok 10%-át vállalta.
- 149 Az ítélezési gyakorlat szerint, ha a Bizottság a jelen ügyhöz hasonlóan elrendeli valamely meghatározott összeg visszatéríttetését, a gondos és pártatlan vizsgálatra irányuló kötelezettségének megfelelően köteles a kedvezményezett vállalkozásnak nyújtott támogatás értékét olyan pontosan meghatározni, amennyire ezt az ügy körülményei lehetővé teszik (Dunamenti Erőmű kontra Bizottság ítélet, fenti 112. pont, EU:T:2014:236, 177. pont).
- 150 Másfelől az EUMSZ 296. cikk által megkövetelt indokolást az adott jogi aktus természetéhez kell igazítani, valamint a jogi aktust kiadó intézmény érvelését világosan és egyértelműen kell megfogalmazni, hogy az az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye. Az indokolási kötelezettséget az eset összes körülményeire, így különösen a jogi aktus tartalmára, a felhívott indokok jellegére és a címzettek vagy a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett egyéb személyek magyarázatához fűződő érdekére tekintettel kell vizsgálni. Nem követelmény, hogy az indokolás az összes releváns ténybeli és jogi elemet tartalmazza, minthogy azt a kérdést, hogy valamely jogi aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nemcsak szövegére, hanem körülményeire, valamint az adott tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére is figyelemmel kell vizsgálni (lásd: 2011. szeptember 8-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-279/08 P, EBHT, EU:C:2011:551, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 151 A jelen ügyben a támogatás összegének meghatározása érdekében a Bizottság arra szorítkozik, hogy a megtámadott határozatban a „határozathozatali gyakorlatára” utaljon, amely a 2011. november 23-i határozatra korlátozódik.
- 152 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a támogatás fogalma jogi fogalom, és azt objektív tények alapján kell értékelni. Valamely intézkedés állami támogatásnak minősítése ezért nem függhet a Bizottság szubjektív értékelésétől, és azt a Bizottság minden korábbi, akár megszilárdultnak is feltételezett közigazgatási gyakorlatától függetlenül kell megítélni (lásd: Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 97. pont, EU:T:2014:604, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 153 Ezért a támogatás fennállásának alátámasztása során a Bizottság nem szorítkozhat arra, hogy a „határozathozatali gyakorlatára” hivatkozik. Köteles alapos és pártatlan vizsgálatot lefolytatni, figyelembe véve az alkalmazandó szabályozást és a rendelkezésére álló valamennyi objektív tény. Ugyanez irányadó arra az esetre is, ha a Bizottság az általa visszatéríttetni rendelt támogatás összegét határozza meg. Következésképpen a jelen ügyben a Bizottság nem szorítkozhatott volna arra, hogy a

2011. november 23-i határozatra utal, hanem köteles lett volna alaposan és pártatlanul megvizsgálni a rendelkezésére álló objektív tényeket annak érdekében, hogy a lehető legpontosabban meghatározza a támogatás összegét.

- 154 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben a Törvényszék feladata a megtámadott határozat jogszerűségének felülvizsgálata, nem pedig azon kérdés eldöntése, hogy a 2011. november 23-i határozatnak helyes-e az indokolása, vagy sem, mint azt a felperesek kérik (lásd a fenti 146. pontot). Ebből következik, hogy a Bizottság a jelen ügyben nem tehetett eleget az indokolási kötelezettségének csupán azzal, hogy utal egy másik ügyben kifejlesztett módszerre, anélkül hogy megmagyarázná, hogy e módszer a Sace BT által a SACE részére eltérő ténybeli háttér mellett fizetett viszontbiztosítási díjak mérlegelése szempontjából miért releváns (lásd a fenti 152. és 153. pontot).
- 155 E feltételek mellett, ha a Bizottság a visszatérítendő összeg számítására vonatkozóan a 2011. november 23-i határozatban kidolgozott módszert kívánta a jelen ügyre átültetni, akkor ki kellett volna fejtenie azokat az okokat, amelyek alapján e módszert relevánsnak ítélte, továbbá az iratanyag adatai alapján világosan le kellett volna vezetnie az e módszer alkalmazása során a jelen ügyben követett okfejtést.
- 156 E tekintetben viszont a felperesek helyesen állítják, hogy a Bizottság sem az alkalmazott számítási módszert nem fejtette ki, sem pedig a jelen ügyben vizsgált nemarányos viszontbiztosítási fedezet természetét és jellemzőit figyelembe véve nem indokolta meg a megtámadott határozatban, hogy miért ültette át a díj számításának egy arányos állami hitelbiztosítási rendszer vonatkozásában kidolgozott módszerét.
- 157 Mindenekelőtt igaz, hogy a Bizottság által hivatkozott portugál exporthitel-biztosítási rendszer különbözik a jelen ügytől. Abban az ügyben exporthitel-együttbiztosítási rendszerről, nem pedig egy biztosító viszontbiztosításáról van szó. Ráadásul a portugál rendszer – amely a 2009. január 1-jétől 2010. december 31-ig terjedő időszakra volt érvényes (a 2011. november 23-i határozat (23) preambulumbekzdése) – a 2009-es pénzügyi válság összefüggéseibe illeszkedett, nem pedig a Sace BT-hez hasonló, veszteségeket elszennvedő egyetlen biztosító egyedi pénzügyi helyzetére vonatkozott. Különösen, a 2011. november 23-i határozat (20) és (21) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a portugál állami hitelbiztosítási rendszerrel – kizárólag az egyik magánbiztosító által kínált fedezet kiegészítéseképpen – fedezett összeg soha nem haladhatta meg a magánbiztosító által fedezett összeget. A Bizottság ebben az összefüggésben kifogásolta a 2011. november 23-i határozat (68) preambulumbekzdésében azt, hogy az állami biztosítóknak fizetett díjak alacsonyabbak voltak a piacon alkalmazott díjaknál, miközben a Bizottság szerint e díjaknak a vállalt kockázat jelentősebb mértéke folytán magasabbnak kellett volna lenniük. Ezzel szemben a jelen ügyben a Bizottság azt kifogásolja, hogy a SACE a magán- viszontbiztosítóknál elfogadott fedezetnél magasabb viszontbiztosítási fedezeti arány ellenében ugyanazt a díjat fogadta el, mint a magánbiztosítók. A két ügy körülményei tehát teljesen eltérőek.
- 158 A Bizottság az ellenkérelemben kétségtől azt állítja, hogy a két intézkedés közötti különbségeknek nincs jelentőségük, mivel a kiegészítő fedezetet nyújtó közjogi jogalany mindkét esetben nagyobb kockázati arányt vállal, aminek rendes körülmények között magasabb biztosítási díjjal kellene járna (lásd a fenti 148. pontot).
- 159 Ugyanakkor sem a fenti állítás, sem pedig a megtámadott határozat indokolása alapján nem érthetők azok az indokok, amelyek alapján – a kockázat szintjét figyelembe véve – a SACE által nyújtott viszontbiztosítási fedezetért járó piaci árat ugyanazon módszer szerint kellene számítani, mint a portugál állami hitelbiztosítási rendszer címén nyújtott kiegészítő biztosítási fedezetért járó piaci árat. Így a megtámadott határozat nem tartalmaz semmilyen indokolást azzal kapcsolatban, hogy teljesen eltérő jogi háttér mellett át lehet-e ültetni a jelen ügyre a díj számításának azon módszerét, amelyet a Bizottság a 2011. november 23-i határozatban alakított ki. A megtámadott határozat (128) preambulumbekzdésében ugyanis a Bizottság annak kijelentésére szorítkozik, hogy „[e]gy ésszerűen gondolkodó befektető olyan díjat kért volna, amely figyelembe veszi a vállalt kockázat

magasabb szintjét”, továbbá hogy e díjnak „legalább 10%-kal magasabbnak kellett volna lennie a viszontbiztosítás és a kockázat kisebb részéért a magán- viszontbiztosítók által felszámított díjnál”, a legcsekélyebb magyarázat nélkül utalva a 2011. november 23-i határozat (68) és (93) preambulumbekzdésére.

- 160 Továbbá az indokolás e hiányát nem orvosolhatja a Bizottság azon érve, amely szerint a választott módszer kedvező a felperesekre nézve. A jelen ügyre vonatkozó világos és releváns magyarázat nélkül ugyanis nem lehet mérlegelni, hogy a 10%-os kiigazítás a felperesekre nézve kedvező vagy kedvezőtlen. Ezenkívül a Bizottság feladata meghatározni azt a kiigazító intézkedést, amely megfelelő a vitatott intézkedésből származó versenytorzítás megszüntetéséhez. A Bizottság e feladatnak nem tehet eleget csupán azzal, hogy utal olyan módszerre, amelyet a kedvezményezett számára előnyösnek ítél.
- 161 Ebből következik, hogy a második jogalapnak helyt kell adni annyiban, amennyiben az a Bizottság azon értékelésével kapcsolatos indokolás elégtelenségén alapul, amely a támogatás összegét a Sace BT által a SACE-nek fizetett díj 10%-ában állapította meg.

A harmadik és a negyedik intézkedést illetően az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére, valamint a magánbefektető kritériumának alkalmazásával kapcsolatos mérlegelési hibákra és téves jogalkalmazásra alapított harmadik jogalapról

- 162 A megtámadott határozatban (a (132)–(168) preambulumbekzdés) a Bizottság kétféle megfontolás alapján állapította meg, hogy a harmadik és a negyedik intézkedés előnyt biztosított a Sace BT-nek. Mindenekelőtt a megtámadott határozat (135)–(144) preambulumbekzdésében elsődlegesen megállapította, hogy a SACE nem úgy járt el, mint egy körültekintő magánbefektető, mivel az említett intézkedések elfogadásakor e vállalkozás nem folytatott le értékelést annak meghatározása érdekében, hogy a kiegészítő tőkejuttatás a részvényesek szemszögéből előnyösebb választás volt-e, mint a leányvállalat felszámolása. A Bizottság szerint a szóban forgó két tőkejuttatást már egyedül ezen indok alapján is támogatásoknak kell minősíteni.
- 163 A Bizottság ezt követően „a teljesség kedvéért”, a megtámadott határozat (145)–(167) preambulumbekzdésében kiegészítésképpen megállapította, hogy egy körültekintő magánbefektető a Sace BT felszámolásának lehetőségét az e leányvállalatnak nyújtott újabb tőkejuttatás választott lehetőségével összehasonlítva inkább hagyta volna csődbe menni a Sace BT-t, vagy eladta volna azt, ha talált volna vevőt, mint hogy feltökésítést hajtson végre rajta. A Bizottság szerint ez az elemzés is bizonyítja, hogy a SACE nem úgy járt el, mint ahogy azt egy magánbefektető tette volna.
- 164 A felperesek vitatják mind az előzetes gazdasági elemzésnek a Bizottság által hivatkozott hiányát, mind pedig a harmadik és a negyedik intézkedés jövedelmezőségére vonatkozóan a Bizottság által lefolytatott visszamenőleges elemzést.
- 165 Először a felek azon kérdéssel kapcsolatos érvelését kell megvizsgálni, hogy a SACE lefolytatott-e megfelelő jövedelmezőségi elemzést azt megelőzően, hogy a Sace BT tőkéjébe befektetett 70 millió eurót.
- 166 Előjáróban a felperesek emlékeztetnek arra, hogy az [EUMSZ 107. cikknek] és az [EUMSZ 108. cikknek], valamint a 80/723/EGK bizottsági irányelv 5. cikkének a termelőipari ágazatokban működő közvállalkozásokra való alkalmazásáról szóló bizottsági közleménynek (HL 1993. C 307., 3. o.) többek között a 27. és 29. pontjából kitűnik, hogy a piacgazdasági magánbefektető kritériumának alkalmazása során a Bizottság köteles tiszteletben tartani az állami befektetőt megillető jelentős mérlegelési mozgásteret, és csak akkor állapíthatja meg támogatás fennállását, ha az állami befektetőnek nem volt oka ésszerűen azt feltételezni, hogy a befektetésnek akár hosszú távon elfogadható jövedelmezősége lehet.

- 167 A jelen ügyben a felperesek a Bizottság azon megállapítását kifogásolják, amely szerint az, hogy válsághelyzet van, semmit nem változtat az alkalmazandó teszt feltételein.
- 168 Először is, a felperesek e tekintetben azt állítják, hogy a Bizottságnak a legnagyobb objektivitás mellett és a legnagyobb figyelemmel kellett volna vizsgálatot folytatnia a piac valós gazdasági helyzetével és azzal kapcsolatban, hogy egy feltételezett magánrészvényes befektetési döntéseit hogyan befolyásolta „a bizonytalanság magas fok[a] és a sürgős cselekvés kényszer[e]” (a megtámadott határozat (166) preambulumbekzdése), amely a világgazdasági helyzet 2007 második negyedévétől kezdődő romlásából eredt.
- 169 Másodszor, a felperesek e tekintetben azt állítják, hogy a 2008. és 2009. év során – figyelembe véve az exporthitel-biztosítás ágazatában működő számos vállalkozás által elszenvedett jelentős veszteségeket és a potenciális vevők korlátozott számát – számos társaság részvényesei, ideértve az Olaszországon kívüli társaságokat is, tőkejuttatást hajtottak végre. A tárgyaláson a felperesek e tekintetben különösen azt kifogásolták, hogy a Bizottság nem folytatott le vizsgálatot annak érdekében, hogy a magánbefektető kritériumának alkalmazása céljából összehasonlítsa a Sace BT helyzetét az egyéb biztosítók helyzetével, ideértve a panaszt előterjesztő Coface-t is, amelyet 2009 júliusában és 2010 márciusában 225 millió euró összegben feltőkésítettek, miután 2009-ben 163 millió eurót elérő veszteségei keletkeztek.
- 170 Harmadszor, a felperesek vitatják a Bizottság kontra EDF és társai ítéletnek (fenti 91. pont, EU:C:2012:318) a Bizottság általi értelmezését. Ezen ítélet 84. pontja hangsúlyozza „[az adott] ügy körülményei” figyelembevételének szükségességét. Ezért azt, hogy az állami befektető tiszteletben tartotta-e a részletes üzleti tervnek, vagy legalább az olyan naprakésszé tett pénzügyi adatoknak a követelményét, amelyekből kitűnik, hogy a befektetés elfogadható gazdasági haszonnal jár majd, a gazdasági válságra és a megbízható előrejelzések lehetetlenségére tekintettel kell mérlegelni.
- 171 Negyedszer, a felperesek azt kifogásolják, hogy a Bizottság a jelen ügyben dogmatikai megközelítést követett, amelynek keretében az állami befektető döntéseit olyan feltételezett magánbefektető döntéseivel hasonlította, amelyet az jellemez, hogy az üzleti döntéseinek logikáját képes azonnal megindokolni olyan részletes gazdasági előrejelzések, jövőbeli jövedelmezőségi becslések, illetve részletes és teljes körű költség/haszon elemzések kidolgozása révén, amelyeket adott esetben külső tanácsadók jelentései is megerősítenek. Ilyen dokumentáció hiányában a Bizottság arra következtetett, hogy a művelet gazdaságilag nem volt ésszerű.
- 172 Márpedig az ilyen elméleti megközelítés a felperesek szerint mentesíti a Bizottságot a „piacgazdaság” konkrét működésére vonatkozó összetett vizsgálatok alól. Így a Bizottság a magánbefektető kritériumát eljárási szabállyá alakítja át, ami ellentétes a magán- és közvállalkozások közötti egyenlő bánásmódnak az EUMSZ 345. cikkben szabályozott elvével.
- 173 Ötödször, a felperesek elismerik, hogy mivel az ügy háttére rövid távra szóló megbízható előrejelzések megfogalmazását sem tette lehetővé, a Sace BT 2010–2011. évi üzleti terve – amelyre a SACE vezetése támaszkodott – kizárólag az e két üzleti évre vonatkozó előrejelzéseket tartalmazott, és a költségvetés 2011-re történő egyensúlyba hozatalát irányozta elő. Ugyanakkor a megtámadott határozat (a (141) preambulumbekzdés) a felperesek szerint téves, amennyiben azt állapítja meg, hogy a SACE a közigazgatási eljárás során nem közölt olyan objektív és ellenőrizhető információkat, amelyek üzleti indokokkal szolgálnának a vizsgált két intézkedés elfogadására.

174 Hatodszor, a felperesek azt állítják, hogy a harmadik és a negyedik intézkedés elfogadása során a SACE vezetői e befektetések jövőbeli jövedelmezőségének pontos és racionális gazdasági értékelésére támaszkodtak, az alábbi megfontolások alapján:

- miután a csoport által biztosított kockázatok diverzifikálására irányuló üzleti stratégia keretében, 100 millió euró feletti eredeti befektetés ellenében létrehozta a Sace BT-t, a SACE úgy döntött, hogy inkább megóvja az eredeti tőkejuttatásának értékét, mint hogy felszámolja a Sace BT-t, és e tőkejuttatást majdnem teljes egészében elveszítse;
- a Sace BT az előrejelzéseknek megfelelően 2007-ben elérte az első, 59 000 euró összegű állami működési nyereségét, veszteségei pedig csak a válság kezdetét követően keletkeztek, olyan gazdasági környezetben, amelyet konkrétan a hitelbiztosítás ágazatában a káresemények számának látványos emelkedése, ezzel együtt pedig az ezen ágazatban működő vállalkozások szavatoló tőkéjének csökkenése jellemzett;
- ebben az összefüggésben a SACE megítélése szerint az, hogy a Sace BT a válság előtt – amikor még start-up vállalkozás volt – nem tudott nyereséget elérni, nem a vállalkozás szerkezeti problémáiból vagy rossz vezetéséből, illetve nem a hitelbiztosítási piacra jellemző „rendszerszintű” problémákból eredt;
- ezért a SACE úgy ítélte ésszerűnek, hogy ne vonuljon ki az alig megkezdett tevékenységek diverzifikálására irányuló projektből csupán amiatt, hogy a gazdasági ciklus negatív volt, a befektetés pedig még nem erősödött meg;
- a szóban forgó tőkejuttatásnak – amelynek az ágazatra vonatkozó olasz szabályozás értelmében helyre kellett állítania a vállalkozás pénzügyi egyensúlyát és biztosítania kellett a fizetőképességét – lehetővé kellett tennie a Sace BT számára, hogy megfelelő jövedelmezőséget érjen el, azzal együtt, hogy helyreállítja a rendes makrogazdasági helyzetet, továbbá a 2010–2011. évi üzleti terv felülvizsgálata során 2009 januárjától kezdve – nem pedig, mint azt a Bizottság az ellenkérelmében állítja, 2009 decemberében – szigorú személyzeti átalakítási intézkedéseket hajt végre;
- a Sace BT piaci áron történő felszámolásának lehetőségét megvizsgálták, majd kevésbé előnyösként elvetették. A Sace BT tőkéjéhez való hozzájárulások ugyanis a SACE által 2009-ben elért nettó nyereség 17,8%-ának (és a jegyzett tőkéje hozzávetőleg 1,3%-ának) feleltek meg. Ezzel szemben a felszámolás gazdaságilag tönkretette volna a SACE-t, mivel azt a részvényesek eltitkolt belső pénzügyi válságának jeleként értelmezték volna, ami a SACE hírnevének romlását eredményezte volna, és olyan értékvesztés vagy leminősítés kockázatának tette volna ki őt, amely jóval meghaladta volna azt a nagyjából 24 millió eurót, amely a 2009-es üzleti év végén a Sace BT becsült maradványtőkéjének összege volt.

175 A Bizottság az egész fenti érvelést vitatja.

176 A felek álláspontjai különböznek azzal kapcsolatban, hogy milyen követelmények vonatkoznak a befektetés jövedelmezősége előzetes gazdasági értékelésének azon elemeire, amelyeket az érintett állami befektetőnek kell szolgáltatnia. Ezért először is meg kell vizsgálni, hogy a megtámadott határozat e tekintetben téves jogalkalmazást valósít-e meg (lásd az alábbi 177–189. pontot), majd másodszor meg kell vizsgálni, hogy a jelen ügyben a Bizottság mérlegelési hibát követett-e el, amikor megállapította, hogy a harmadik és a negyedik intézkedés nem felelt meg a magánbefektető kritériumának (lásd az alábbi 190–199. pontot).

177 Először is, az állami befektető kritériumához kapcsolódó követelményeket illetően a felperesek elismerik, hogy az állami befektető feladata annak bizonyítása, hogy a gazdasági előny nyújtását megelőzően vagy azzal egyidejűleg gazdasági értékelést folytatott le. Ugyanakkor a felperesek úgy vélik,

hogy súlyos gazdasági válság esetén egy ésszerűen gondolkodó magánbefektető még akkor is lefolytathat előzetes, pontos és racionális gazdasági értékeléseket, ha nem támaszkodhat a jövőbeli jövedelmezőség elemzéseire.

- 178 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a befektetés végrehajtásával kapcsolatos döntés meghozatalát megelőzően az érintett állami befektető részéről megkövetelt gazdasági értékelés elemeit azokkal a gazdasági értékelésekkel összehasonlítva kell mérlegelni, amelyeket egy ésszerűen gondolkodó, hasonló helyzetben lévő magánbefektető az említett befektetés végrehajtása előtt a rendelkezésre álló információkra és az előrelátható fejleményekre tekintettel elvégeztetett volna. Ezért az ilyen értékelések tartalma és pontosságának szintje többek között az adott ügy körülményeitől, a piac helyzetétől és a gazdasági konjunktúrától függhet (lásd a fenti 98. pontot).
- 179 Így a gazdasági válsággal összefüggésben a megkövetelt előzetes értékelés elemeit annak figyelembevételével kell mérlegelni, hogy a gazdasági helyzet alakulását és a különböző gazdasági szereplők eredményeit adott esetben nem lehet megbízhatóan és részletesen előre jelezni. Ilyen körülmények között önmagában annak alapján, hogy a leányvállalatnak nincs olyan részletes üzleti terve, amely a jövőbeli jövedelmezőségére vonatkozó pontos és teljes körű becsléseket, valamint részletes költség/haszon elemzéseket tartalmazna, nem állapítható meg, hogy az állami befektető nem olyan magatartást tanúsított, mint amelyet egy magánbefektető tanúsított volna.
- 180 Ezenkívül nem zárható ki, hogy egy ésszerűen gondolkodó magánbefektető a beruházás jövedelmezőségének előzetes gazdasági értékelése során öt megillető mérlegelési mozgástér (lásd az alábbi 188. pontot) keretében a SACE-hez hasonlóan úgy ítélje meg, hogy a leányvállalatának nehézségei nem szerkezeti problémákból vagy rossz vezetésből, hanem az érintett piacra jellemző gazdasági nehézségekből erednek (lásd a fenti 174. pontot), és többek között a gazdasági helyzet fokozatos helyreállításának kilátásaira támaszkodják. Ugyanakkor egy ésszerűen gondolkodó, a részletes és teljes körű előrejelzések lehetetlenségével szembesülő magánbefektető még ebben az esetben sem döntene úgy, hogy a jelentős veszteségeket elkönyvelő egyik leányvállalatának anélkül nyújtson kiegészítő tőkejuttatást, hogy olyan, akár megközelítő jellegű előzetes értékeléseket folytatna le, amelyek alapján ésszerűen valószínűsíthetők a jövőbeli nyereségek, továbbá elemezné a különböző forgatókönyveket és lehetőségeket, ideértve adott esetben a leányvállalat átruházását vagy felszámolását is.
- 181 Kétségtelen, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint annak mérlegeléséhez, hogy az állami befektető valamely vállalkozás tőkéjéhez történő hozzájárulása megfelel-e a magánbefektető kritériumának, az állami befektetői magatartás magánbefektetői magatartással történő összehasonlításának alapját nem szükségképpen a többé-kevésbé rövid távú megtérülés céljából tőkét kihelyező hagyományos befektető magatartása képezi. E magatartásnak legalább az olyan, strukturális, globális vagy ágazati politikát folytató magánholding vagy magánvállalkozás-csoport magatartásának kell lennie, amelyet hosszabb távú jövedelmezőségi kilátások vezérelnek (1991. március 21-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-305/89, EBHT, EU:C:1991:142, 20. pont; Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 97. pont, EU:T:2014:604, 41. pont).
- 182 Ez nem változtat azon, hogy a részletes és teljes körű előrejelzések lehetetlensége nem mentesíti az állami befektetőt az alól, hogy elvégezze a befektetése jövedelmezőségének olyan megfelelő előzetes értékelését, amely összehasonlítható azzal, amelyet egy hasonló helyzetben lévő magánbefektető a rendelkezésre álló és elfogadható adatok alapján elvégeztetett volna (lásd a fenti 180. pontot). E tekintetben a Bizottság helyesen állítja, hogy ha a tagállam nem juttatja el hozzá a megkövetelt előzetes értékelési elemeket, a Bizottság nem köteles kiegészítő elemzéseket lefolytatni (lásd a fenti 97. pontot).
- 183 Ezért a felperesek által hivatkozott (lásd a fenti 169. pontot) azon körülmény, amely szerint a vizsgált időszakban számos magán-biztosítótársaságot feltőkésítettek annak érdekében, hogy fedezzék a gazdasági válság folytán elszenvedett jelentős veszteségeket, nem mentesíthette a SACE-hez hasonló

állami befektetőt azon kötelezettsége alól, hogy előzetesen értékelje a leányvállalatának jövőbeli jövedelmezőségét, és közölje a Bizottsággal a megfelelő előzetes értékelési elemeket (lásd a fenti 182. pontot). Ráadásul nem zárható ki, hogy e feltőkésítések szintén az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatásoknak minősültek. Következésképpen a Bizottság nem volt köteles a Sace BT helyzetét a többi biztosító helyzetével összehasonlítani.

- 184 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban azon megszilárdult ítélkezési gyakorlat alkalmazására szorítkozott, amely szerint, amíg a Bizottság feladata a magánbefektető kritériumát alkalmazni és az érintett tagállamot felhívni arra, hogy ennek érdekében közölje vele az összes releváns információt, addig e tagállam, illetve a jelen ügyben az érintett közzvállalkozás feladata az olyan adatok rendelkezésre bocsátása, amelyekből kitűnik, hogy e vállalkozás elvégezte a szóban forgó intézkedés jövedelmezőségének olyan előzetes értékelését, amely összehasonlítható azzal, amelyet egy magánbefektető hasonló helyzetben elvégzett volna (lásd a fenti 96., 97. és 112. pontot).
- 185 A felperesek állításaival (lásd a fenti 171. és 172. pontot) ellentétben e követelmény nem vezet be semmilyen eljárási szabályt, és az állami támogatás fennállását illetően a Bizottságra háruló bizonyítási terhet sem fordítja meg, hanem kizárólag azt írja elő az érintett állami befektetővel szemben, hogy bocsássa a Bizottság rendelkezésére a szükséges adatokat annak érdekében, hogy lehetővé tegye számára annak ellenőrzését, hogy e közzvállalkozás hozzáállása hasonló volt-e azon ésszerűen gondolkodó magánbefektető hozzáállásához, amely a rendelkezésre álló adatokon és előrelátható fejleményeken alapuló olyan előzetes gazdasági értékelést folytatott volna le, amely a szóban forgó művelet természetére, összetettségére, jelentőségére és összefüggéseire tekintettel megfelelő (lásd a fenti 178. és 179. pontot).
- 186 Amint azonban a közzvállalkozás eljuttatja a Bizottsághoz a megkövetelt adatokat, a Bizottság feladata olyan átfogó mérlegelést lefolytatni, amely az e vállalkozás által szolgáltatott adatokon kívül figyelembe vesz minden más olyan releváns adatot, amely lehetővé teszi annak meghatározását, hogy a szóban forgó intézkedés megfelel-e a magánbefektető kritériumának. Így az érintett közzvállalkozásnak a közigazgatási eljárás során lehetősége van arra, hogy olyan kiegészítő bizonyítékokat terjesszen elő, amelyek az intézkedés elfogadását követően keletkeztek, viszont amelyek az ezen elfogadás időpontjában rendelkezésre álló adatokon és ekkor előrelátható fejleményeken alapulnak.
- 187 E feltételek mellett el kell utasítani a felperesek által egyrészt a magán- és állami szektor közötti egyenlő bánásmód elvére, másrészt pedig a magánbefektető mérlegelési mozgásterére alapított érveket (lásd a fenti 166. és 172. pontot). Egyrészt ugyanis, mivel az előzetes gazdasági értékelés követelménye kizárólag arra irányul, hogy az érintett közzvállalkozás magatartását az ésszerűen gondolkodó, hasonló helyzetbe kerülő magánbefektető magatartásához hasonlítsák, e követelmény összhangban van a köz- és magánszektor közötti egyenlő bánásmód elvével, amely magában foglalja, hogy a tagállamok befektethetnek gazdasági tevékenységekbe, továbbá hogy a közvetlenül vagy közvetetten az állam által, rendes piaci feltételeknek megfelelő körülmények között valamely vállalkozás rendelkezésére bocsátott tőke nem minősíthető állami támogatásnak (Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 97. pont, EU:T:2014:604, 79. pont).
- 188 Másrészt az állami befektetőt megillető mérlegelési mozgáster az ítélkezési gyakorlat szerint nem mentesítheti e befektetőt a megfelelő előzetes gazdasági értékelés lefolytatása alól. Kétségtelen, hogy különbséget lehet tenni a projekt várható hozamának megbecslése, mely tekintetében az állami befektetőt biztos mérlegelési mozgáster illeti meg, és azon vizsgálat között, amelyet a befektető annak meghatározása érdekében végez, hogy a hozam megfelelőnek mutatkozik-e a szóban forgó befektetés teljesítéséhez, mely esetében a mérlegelési mozgáster kisebb, mivel a szóban forgó ügylet összehasonlítható más tőkebefektetési lehetőségekkel (Spanyolország és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 97. pont, EU:T:2014:604, 71. pont). Ugyanakkor a projekt várható hozamának megbecslését illetően az állami befektetőt megillető mérlegelési mozgáster nem mentesítheti e befektetőt a

rendelkezésre álló adatok és előrelátható fejlemények elemzésén alapuló olyan előzetes gazdasági értékelést lefolytatásának kötelezettsége alól, amely a szóban forgó művelet természetére, összetettségére, jelentőségére és összefüggéseire tekintettel megfelelő (lásd a fenti 98. és 180. pontot).

- 189 Következésképpen a jelen ügyben nem kifogásolható, hogy a Bizottság a magánbefektető kritériumának a jelen ügyben történő alkalmazása során tévesen alkalmazta volna a jogot.
- 190 Másodszor, meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság mérlegelési hibát követett-e el, amikor a megtámadott határozatban úgy ítélte meg, hogy a SACE nem folytatta le a vitatott tőkejuttatások jövedelmezőségének azzal összehasonlítható értékelését, amelyet a jelen ügy körülményei között egy hasonló helyzetben lévő magánbefektető elvégeztetett volna.
- 191 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az iratanyag – különösen pedig a SACE igazgatótanácsa 2009. április 1-jei ülésének a Bizottság által csatolt jegyzőkönyve, amelynek során a Sace BT 70 millió euró összegben történő feltőkésítésének szükségességét elhatározták, valamint a 2009. május 26-i azon ülésnek a Bizottság által csatolt jegyzőkönyve, amelynek során a 29 millió euró összegű tőkejuttatásra vonatkozó harmadik intézkedést elfogadták – nem tartalmaz semmi olyan adatot, amelynek alapján feltételezhető lenne, hogy a SACE akár megközelítő gazdasági értékelést végzett volna annak meghatározása érdekében, hogy a kiegészítő tőkejuttatás gazdaságilag jövedelmező választás volt-e. E jegyzőkönyvek kizárólag annak szükségességére utalnak, hogy helyre kell állítani a Sace BT ahhoz szükséges aktív eszközeit, hogy 2009 végétől fedezni lehessen a tartalékokat.
- 192 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a felperesek az előzetes gazdasági értékelés lefolytatásával kapcsolatos egyetlen bizonyítékot sem nyújtottak be. Ráadásul azt állítják ugyan, hogy a harmadik és a negyedik intézkedés e befektetések jövőbeli jövedelmezőségének pontos és racionális gazdasági értékelésén alapul, viszont nem jelölik meg azokat az adatokat, amelyek ilyen értékelést lefolytattak volna, hanem csak általános kijelentésekre szorítkoznak (lásd a fenti 173. pontot).
- 193 Ebben az összefüggésben a Bizottság helyesen állapítja meg, hogy a felperesek által hivatkozott egyetlen konkrét adat a Sace BT igazgatótanácsa által 2009. augusztus 4-én elfogadott 2010–2011. évi üzleti terv. Márpedig a felperesek nem vitatják, hogy e tervet a SACE csak a negyedik intézkedés elfogadása során vette figyelembe. Ezenkívül e terv csak kétéves időszakot fed le, és egyáltalán nem rendelkezik a közép- és hosszútávú jövedelmezőség helyreállításáról.
- 194 Kétségtelen, hogy e terv – mint azt a Sace BT igazgatótanácsának 2009. augusztus 4-i üléséről készült, a felperesek által a Törvényszék felhívására benyújtott jegyzőkönyv tanúsítja – előírta, hogy a Sace BT-nek 2011-ben el kell érnie a pénzügyi egyensúlyt.
- 195 Ugyanakkor e terv nem tartalmazott a tőkejuttatások jövedelmezőségének elemzésével kapcsolatos egyetlen adatot sem. Ráadásul e terv így a Sace BT hitelbiztosítási mutatóinak olyan jelentős javítását irányozta ugyan elő, amely lehetővé teszi e pénzügyi egyensúly elérését, viszont csak korlátozott számban tartalmazott a 2010. és a 2011. évre vonatkozó olyan meghatározó pénzügyi mutatókat és számszerű adatokat, amelyek alátámaszthatják e becslést. E terv nem tartalmazott a költségek csökkentésének és a kockázatok értékelésének módjaira vonatkozó pontos információkat, és csak általánosan utalt a 2010. év vonatkozásában a kockázatok kiválasztásával kapcsolatos politika fenntartására, a 2011. év vonatkozásában pedig a gazdasági és piaci helyzet javulásának előrejelzésére.
- 196 Másfelől a Sace BT 2010–2011. évi üzleti tervéből, valamint az igazgatótanácsa 2009. augusztus 4-i ülésének jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy a Sace BT céljai az e társaság piaci részesedésének – amely 2008-ban 8,2% volt – növelésére irányuló versenypolitika folytatása köré összpontosultak annak érdekében, hogy 2011-re 15%-os piaci részesedést érjenek el.

- 197 E feltételek mellett bármely olyan előrejelzés hiányában, amely szerint a Sace BT 2011-et követően legalább hosszabb távon nyereséget termelhetne, a Bizottság helyesen vélhette úgy, hogy a fent említett üzleti tervben és jegyzőkönyvben foglalt előzetes értékelési elemek nem feleltek meg a magánbefektető kritériumából eredő követelményeknek.
- 198 Még ha ugyanis el is ismerjük, hogy a hasonló helyzetben lévő magánbefektető figyelembe vehette volna, hogy a Sace BT által elszenvedett veszteségek konjunkturális jellegűek voltak, a gazdasági helyzet fokozatos javulására számítva pedig rövid távon előnyben részesíthette volna a leányvállalata piaci részesedésének növelését, ez nem változtat azon, hogy az ilyen befektető e műveletek természetét és jelentőségét figyelembe véve a vitatott tőkejuttatások gazdasági racionalitásának szigorúbb értékelését végezte volna el annak érdekében, hogy mérlegelje a leányvállalata hosszabb távú jövedelmezőségi kilátásait, kedvező becslések esetén akár a leányvállalata felszámolásával kapcsolatos költségek becsülésének elvégztetése nélkül (lásd a fenti 161. pontot).
- 199 E megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem követett el semmilyen mérlegelési hibát, amikor úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó két tőkejuttatás a gazdasági jövedelmezőségük megfelelő előzetes gazdasági értékelése hiányában nem felelt meg a magánbefektető kritériumának (lásd a fenti 182. pontot).
- 200 E feltételek mellett a harmadik jogalapot el kell utasítani, anélkül hogy vizsgálni kellene azon kiegészítő visszamenőleges mérlegelés megalapozottságát, amelyet a Bizottság a teljesség kedvéért a szóban forgó tőkejuttatásoknak a felszámolás lehetőségéhez viszonyított jövedelmezőségére vonatkozóan lefolytatott (lásd a fenti 163. és 164. pontot).
- 201 Ebből következik, hogy a megtámadott határozat 2. cikkének második bekezdését meg kell semmisíteni (lásd a fenti 161. pontot). A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

A költségekről

- 202 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 3. §-a szerint részleges pernyertesség esetében, illetve kivételes okból a Törvényszék elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását vagy azt, hogy a felek mindegyike maga viselje saját költségeit. Az eljárási szabályzat 87. cikkének 4. §-a értelmében az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket. Mivel a felek mindegyike részlegesen peresztes lett, az egyes feleket kötelezni kell a saját költségeik viselésére, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során felmerült költségeket is.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hetedik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék az Olaszország által a [Sace BT SpA] vállalat javára 2004-ben és 2009-ben végrehajtott SA.23425 (11/C) (korábbi NN 41/10) intézkedésekről szóló, 2013. március 20-i 2014/525/EU bizottsági határozat 2. cikkének második bekezdését megsemmisíti.**
- 2) **A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**
- 3) **A Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE) és a Sace BT maga viseli saját költségeit, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során felmerült költségeket is.**
- 4) **Az Európai Bizottság maga viseli saját költségeit, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során felmerült költségeket is.**
- 5) **Az Olasz Köztársaság maga viseli saját költségeit, ideértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárás során felmerült költségeket is.**

Van der Woude

Wiszniewska-Białecka

Ulloa Rubio

Kihirdetve Luxembourgban, a 2015. június 25-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	2
Az exporthitel-biztosításról szóló közlemény	2
A SACE	2
A Sace BT	4
A közigazgatási eljárás és a megtámadott határozat	4
Az eljárás és a felek kérelmei	5
A jogkérdésről	6
A vitatott intézkedések olasz államnak való betudhatóságának hiányára alapított első jogalapról	6
A valamely közvállalkozás által elfogadott támogatási intézkedés államnak való betudhatóságának mérlegelése céljából az ítélkezési gyakorlatban kialakított ismérvek	8
A Bizottság által a jelen ügyben hivatkozott valószínűsítő körülmények értékelése	10
A második és a harmadik, lényegében a piacgazdasági magánbefektető kritériumának és az indokolási kötelezettségnek a megsértésére alapított jogalapokról	15
A piacgazdasági magánbefektető kritériumára vonatkozó ítélkezési gyakorlattal kapcsolatos előzetes észrevételek	15
A második intézkedést illetően az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére, a magánbefektető kritériumának alkalmazásával kapcsolatos mérlegelési hibákra és téves jogalkalmazásra, valamint az indokolás elégtelenségére alapított második jogalapról	17
– A SACE magatartásának egy magán-vizontbiztosító magatartásával való összehasonlításáról	18
– A támogatás összegének értékelésével kapcsolatos indokolás állítólagos hiányáról	26
A harmadik és a negyedik intézkedést illetően az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére, valamint a magánbefektető kritériumának alkalmazásával kapcsolatos mérlegelési hibákra és téves jogalkalmazásra alapított harmadik jogalapról	29
A költségekről	35